

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра китайської філології

Кваліфікаційна робота магістра

з китайської філології

на тему:

**“ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИГУКІВ У КИТАЙСЬКОМОВНОМУ
ДРАМАТИЧНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ЛАО ШЕ, ТЕКСТІВ
ДРАМ ЖАНРУ ЦІНЦЗЮЙ ТА ЦЗАЦЗЮЙ)”**

Студентки групи Мжит 52-22
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньої програми

Східна філологія: Китайська мова і література,
переклад, методика навчання

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.06 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – китайська

Нетупської Надії Іванівни

Науковий керівник:

канд. філол. наук, доц.

Щербаков Ярослав Ігорович

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Допущена до захисту

«___» _____ 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис) (ПІБ)

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИГУКІВ	6
1.1 . Категорія вигуку в китайській мові.....	6
1.2 Історіографія дослідження категорії вигуку в китайській мові	9
1.3 Найпоширеніші класифікації вигуків	13
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ВИГУКІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ	17
2.1. Основні сучасні підходи у вивченні вигуків	17
2.2 Комплексна методика аналізу вигуків в китайській мові.....	18
Висновки до розділу 2.....	21
РОЗДІЛ 3 ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИГУКІВ У КИТАЙСЬКОМОВНОМУ ДРАМАТИЧНОМУ ТЕКСТІ.....	23
1.1 Фонетично-структурні особливості вигуків.....	23
3.2 Семантичні функції вигуків в драматичних китайських текстах	40
3.3 Граматико-синтаксичні функції вигуків.....	52
Висновки до розділу 3.....	59
ВИСНОВКИ.....	62
概要	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69

ВСТУП

Вигуки є невід'ємною частиною китайської мови. Вони використовуються для вираження різних емоцій, почуттів, станів і дій. У драматичному тексті вигуки відіграють особливу роль. Вони допомагають створювати атмосферу, передати характери персонажів, підкреслити важливі моменти сюжету. І пережити на власному емоційному рівні.

Вигуки є важливим компонентом процесу спілкування, які допомагають виражати емоції та почуття мовця. Щоб надати своїй промові емоційного забарвлення, то потрібно поповнювати свій лексичний запас вигуками. Вживання таких словникових одиниць допомагає як чітко висловлювати свої думки, почуття, а й правильно сприймати експресивність висловів свого співрозмовника. Мовні засоби вираження емоцій здавна цікавили вчених, але як об'єкт лінгвістичних досліджень, вигуки опинилися порівняно недавно. Досі ми не маємо чіткого уявлення про цей пласт лексики, їм присвячено не так багато досліджень, лише короткі описи в підручниках з граматики. Однак навіть в цих коротких описах все ще є розбіжності щодо тлумачення вигуків. У сучасній лінгвістиці, як власне китайські дослідження, так і західні, представлені різними точками зору і відсутністю єдиного підходу до визначення сутності вигуків.

В українській лінгвістичній традиції проблемою вигуків займалися Р. І. Вихованець, Л. І. Мацько, І. М. Гуменюк. В китайському мовознавстві внесли свій внесок такі дослідники, як Сін Фу-і, Люй Шусян, Ван Лі, Ма Цзян Чжун у своїй роботі «Грамматичний трактат пана Ма», Хун Сінхан у роботі «Морфологія та синтаксис китайської мови», Чен Вандао «Практична граматика сучасної китайської мови» та інші.

Тож зважаючи на те, що ці розбіжності можуть викликати плутанину і навіть непорозуміння серед тих, хто вивчає китайську мову, це дослідження зосереджене саме на критеріях визначення лексичної категорії вигуків, а також власне на функціях вигуків.

Дослідження вигуків ставить перед нами низку проблем, які потрібно вирішити. **Метою** нашого дослідження у теоретичному плані є виявлення сутності вигуків, у практичному – дослідження особливостей вигуків, сфери їх вживання, дослідження різних функцій, а також їх класифікації.

Актуальність нашого дослідження обумовлена кількістю питань, що залишаються відкритими у дослідженні вигуків та необхідністю комплексного опису функціональних характеристик вигуків на граматичному, семантичному та синтаксичному рівнях.

В процесі дослідження ми використовували структурно-семантичний аналіз, який дозволив нам детально дослідити семантику вигуків у китайському драматичному тексті. Ми досліджували їх фонетичні особливості та семантичний спектр. Також під час дослідження ми використали метод контекстуального аналізу, для вивчення вигуків у конкретних ситуаціях та їх впливу на розуміння драматичного тексту. Також ми провели аналіз, як вигуки впливають інтонаційну структуру речення.

Об'єктом нашого дослідження є вигуки в китайському драматичному тексті

Предметом дослідження є функційні особливості вигуків у контексті китайської драматургії.

З метою досягнення встановленої мети є важливим знайти рішення ряду **завдань:**

1. Визначити місце вигуків серед інших частин мови, базуючись на попередніх дослідженнях лінгвістів;
2. Розглянути фонетичні, семантичні та граматичні особливості вигуків;
3. Проаналізувати вживання вигуків у сучасному китайському драматичному тексті на основі творчого здобутку Лао Ше;
4. Розглянути вплив інтонації та тону на семантичне значення вигуку;
5. Охарактеризувати функціонування вигуків у драматичних творах (На матеріалі текстів цзацзюй).

Матеріалами дослідження є “茶馆”, “四世同堂”, “青霞丹雪” автора Лао Ше та “感天动地窦娥冤”, “鲁斋郎” автора Гуань Ханьціна, “唐明皇秋夜梧桐雨” автора Бай Женьфу.

Наукова новизна полягає у застосуванні комплексного підходу до аналізу вигуків, який дозволяє розглянути їх у різних контекстах з точки зору різних лінгвістичних аспектів, таких як фонетика, семантика та ін. Також дослідження спрямоване на розкриття впливу вигуків на емоційну виразність драматичного тексту та їх роль у передачі почуттів та настрою персонажів.

Апробація результатів дослідження здійснена на Міжнародній студентській науково-практичній конференції "До світу через мови".

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів та з висновками до кожного з них, загальних висновків, резюме, та списку використаних джерел. У вступі визначаються головні завдання, мета, об'єкт, предмет, методи та матеріали нашого дослідження, також його актуальність, апробація результатів дослідження, новизна та практичне значення.

В першому розділі розглядаються теоретичні засади вивчення вигуків, історіографія досліджень вигуків та їх класифікації. В другому розділі охарактеризовано методіку вивчення та дослідження вигуків, а саме – основні сучасні підходи у вивченні вигуків в китайській мові.

В третьому розділі ми дослідили фонетичні особливості вигуків та вплив вигуків на інтонаційну структуру речення. Також на матеріалах драматичних текстів ми описали семантичні функції вигуків. У підпункті 3.3 ми охарактеризували граматичні характеристики вигуків та їх синтаксичні функції.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИГУКІВ

1.1 . Категорія вигуку в китайській мові

Вигуки посідають особливе місце в системі частин мови, статус яких в мовленні ще остаточно не визначено. Але можна чітко визначити, що вигуки є важливим компонентом в процесі спілкування і для вираження реакції людини на різні явища або події. Вигуки - одна із складових частин китайської мови. Знання і вивчення вигуків допомагає нам не тільки посилювати функцію вираження емоцій, вираження своїх почуттів, переживань, але і правильно сприймати мовця. Часто вигуки супроводжуються мімікою, або жестами. (Гром'як Р, 2007, с.121)

Перед тим як визначити місце вигука в сучасній китайській мові, спершу слід зазначити, що довгий час китайська лінгвістична традиція в основному була спрямована на дослідження лексикології, лексикографії і фонетики. Граматиці приділяли досить мало уваги, тому аж до ХХ століття увага дослідників була зосереджена на читанні, написанні і тлумаченню ієрогліф.

У попередніх дослідженнях існує багато різних назв для вираження вигуків, таких як "叹字" (тяньцзі), "感字" (ганцзі), "叹词" (тянці), "感叹词" (ганьтянці), "呼声" (хушен), "单呼词" (данхуці) та інші.

За весь час досліджень, було запропоновано різні визначення вигуків, ось кілька основних думок:

1) Вигуки - це звуки, які використовуються для вираження емоцій під час говоріння. (Лі Цзінсі) (黎锦熙, 1998)

2) Будь-який звук, що не є частиною речення і часто виступає як самостійний звук, називається "呼声". Звук, що виражає емоцію, називається "情绪的呼声" (ційсю де хушен). Звук, що може виражати дуже простий сенс, називається "意义的呼声". (Ван Лі) (王力, 1985)

3) Вигук - це самостійна частина мови. (Лю Шусян) (吕叔湘, 1992)

4) Вигуки - це слова, що виражають захоплення, оклик та відповідь. (Хуан Борон і Ляо Сюдун) (黄伯荣和廖序东, 2011)

Також варто зазначити, що серед китайських лінгвістів існують різні точки зору щодо частиномовної приналежності вигуків. Хтось надає перевагу виділяти їх в незалежний від частин мови, окремий лексико-граматичний клас, який складається з незмінних слів, також існує думка, що вигуки займають проміжне положення між самостійними та службовими словами. Також існують прихильники думки, що вигуки є просто частиною службових частин мови. Таке розходження у визначення приналежності вигуків зумовлене неоднорідністю та різноплановістю цих лексичних одиниць.

Ці визначення включають базове розуміння вигуків та їхнього значення:

- a. Вигуки утворюють особливий розряд слів, що перебуває за поділом слів за частинами мови.
- b. Основа створення вигуків - це наслідування звуків, і вони названі відповідно до їхнього значення;
- c. Вигуки входять до системи частин мови, але стоять у ній ізольовано.
- d. Вигук це звук, що є виразом почуттів, а також відображають емоційний стан та наміри мовця.

Проте так чи інакше, слід наголосити на тому, що лінгвісти, незважаючи на розбіжності в частиномовній приналежності вигуків, солідарні в тому, що цей клас слів характеризується різноплановістю за походженням і однотипністю за основними мовними функціями – вираження емоційного стану.

У останні роки, в міжнародній спільноті також прогресує дослідження вигуків. Наприклад, Ізабелла Поджі (Poggi, 2009) вказує, що "вигуки - це кодифікований сигнал, тобто сприйнятливий сигнал, який усно виражається у вигуках, а письмово - у послідовності символів. Цей сигнал у вимірювальний спосіб пов'язується з певним значенням мовної активності у свідомості говорячи вигуками.

Ізабелла Поджі (Poggi.2009) визначає функцію вигуку як "сигнал про те, що слово є завершеним у реченні" і пропонує досить повну систему класифікації

семантичних функцій вигуків, що включає чотири широкі категорії: інформативну, питальну, прохальну, оптативну. Інформативні вигуки поділяються на питальні, прохальні та спонукальні. Для кожної з чотирьох категорій існують десятки підкатегорій на різних рівнях. Її більш формальне визначення вигуку полягає в тому, що вигук - це закодований сигнал, тобто відчутний сигнал, рядок звуків в усній мові і рядок символів у письмовій мові, який фіксованим чином асоціюється у свідомості носія даної мови зі значенням мовленнєвого акту, як з точки зору його поведінкового змісту, так і з точки зору його змісту. Ані в її визначенні, ані в класифікації не згадуються "вигуки", проте вони приблизно охоплюють різні дискурсивні функції, які відображають вигуки. Такі твердження, як "закодований сигнал" , пов'язаний з мовленнєвим актом тощо, вказують на справжню функцію вигуків і мають певну узагальнюючу властивість.

На нашу думку , вигуки все-таки не можна однозначно віднести ні до однієї з цих категорій. Вони мають певні риси, властиві як службовим словам, так і повнозначним. З одного боку, вигуки не мають самостійного лексичного значення. Вони не є назвами предметів, дій або ознак. Їх значення визначається контекстом, в якому вони вживаються. З іншого боку, вигуки можуть виконувати певні функції, властиві повнозначним словам. Наприклад, вони можуть виступати як члени речення.

Також вигуки не можна віднести повністю до службових слів, адже на відміну від службових слів, вони не виконують сполучникову функцію. Тому ми вважаємо , що вигуки є особливим розрядом слів, що відрізняються від самостійних і службових частин мови. Вигуки мають такі особливості, які відрізняють їх від самостійних і службових частин мови:

1)Вигуки не мають самостійного лексичного значення. Вони не є назвами предметів, дій або ознак. Їх значення визначається контекстом, в якому вони вживаються.

2)Вигуки рідко можуть виконувати функцію члена речення. Вони рідко виконують синтаксичної функції і не утворюють синтаксичних зв'язків з іншими словами.

3)Вигуки є важливим засобом виразності в мовленні. Вони допомагають мовцю більш точно й емоційно передати свої думки та почуття.

1.2 Історіографія дослідження категорії вигуку в китайській мові

Вигуки - це особлива категорія слів, яка викликає багато дискусій у китайській лінгвістиці. Тому, важливим аспектом досліджень вигуків є розгляд історіографії досліджень вигуків. Від початків досліджень до сучасних підходів, еволюція у сприйнятті та аналізі вигуків відобразила зміну наукового підходу та культурного контексту. У цьому розділі ми детально розглянемо основні дослідження вигуків китайської мови від давнини до сьогодення, вказуючи на основні елементи та досягнення.

В першому словнику службових слів "语助" (1234) Лу Івея детально розглядаються деякі вигуки, до прикладу:

嗟夫 - на жаль. (Вживається для вираження співчуття, або жалю);

呜呼 - ах, яке горе! (вживається на позначення скорботи та жалю);

噫 - ох, ех (вживається для позначення жалю та вираження болю);

恶- о (вигук який відповідає за вираження здивування).

В словнику "经传释词" (1798) Вана ЇньЧжи також були згадки вигуків, причому назва вигуків згадувалась в різних варіантах : 叹辞 - вигуки; 发端叹辞 - початкові вигуки; 叹声 - вигуки, що позначають зітхання (звук зітхання); 惊语 - вигуки, що виражають страх, або переляк; 痛伤之声 - вигуки, для позначення скорботи, 恚声 - вигуки, для позначення гніву та злості, 悲恨之声 вигуки, що виражають розпач. Також у роботі "毛诗故训传" згадувались такі вигуки (叹辞): 于嗟, 猗嗟, 于, 噫, 猗 та інші. (王璨, 2007)Проте слід зазначити, що вперше вигук розглядався, як елемент цілісної системи тільки у роботі "马氏文通" Ма Цзян Чжуна, в цій роботі вперше був системний опис граматики китайської мови.

Ма Цзян Чжун у своїй роботі «*马氏文通*» відносить вигуки до службових слів (虚字) і називає їх "叹子". Усі слова китайської мови Ма Цзян Чжун поділяє на дві великі категорії – «слова повні» та «слова порожні», тобто іншими словами, на знаменні і службові частини мови. (马建忠, 1924)

Знаменні слова(实词) : класифікуються за значеннями: "слова, що позначають предмети, - іменники"; «слова, що вказують іменники не називаючи їх, - займенники»; "слова, що позначають дію - дієслова"; "слова, що позначають ознаки предметів - прикметники" і "слова, що позначають ознаки дії та ознаки якостей предметів, - прислівники".

Службові слова (虚字) класифікуються в основному з їх ролі в реченні.

Прийменники – слова, що поєднують знаменні частини мови. Допоміжні слова – слова, що пов'язують окремі слова з реченнями та словосполученнями. Вигуки – слова, що виражають різного роду емоції та почуття людини.

Вигуки розглядаються в досить маленькому сьомому параграфі дев'ятого розділу «Граматики Ма Цзяньчжуна», та завершують розбір частин мови.

"凡虚字以鸣人心中不平之声者, 曰叹字". "Вигуки - це службові слова, які за допомогою звуків виражають зміни на душі людини."

В своїй роботі Ма Цзяньчжун перерахував такі вигуки: 呼 嗷, 嗷嗟, 嗟嗷, 嗟兹, 嗟子, 於, 於乎, 於戏, 呜呼, 噫, 懿, 嘻, 诶, 唉, 熙, 吁. Він також зазначив різні види вигуків : 发端叹辞 - початкові вигуки ; 恐之之声 - вигуки , що виражають страх ; 戏弄之声 - вигуки що позначають кепкування, іронію. (马建忠, 1924)

Порівняємо опис вигука у граматичній системі Ма Цзяньчжуна з підходами інших лінгвістів. Так, лінгвіст Сін Фуї 邢福义 "叹词" (вигуки) відносить до "拟音词" звуконаслідувальних слів , які в свою чергу можуть бути здатними виступати як член речення . (邢福义,1997)

В "现代汉语描写语法" "Сучасній китайській описовій граматиці" 叹词 (вигуки) поряд з 象声词 (звуконаслідувальними словами) належать до "特殊"

"особливих" слів Тому можна зробити висновок , що у сучасних граматичних теоріях вигуки займають особливе місце. У Ма Цзяньчжуна ж вигуки не передають лексичного значення.

У Ма Цзяньчжуна вигуки є службовими слова , вони мають звукову "оболонку", але не передають ніякого лексичного значення. Однак , службовими словами називаються саме ті слова, які не можливо пояснити, а також які тільки допомагають "惟以助实字之情态 " встановити зв'язок між знаменними словами. Вигуки ж , з викладу Ма Цзяньчжуна ніяк не показують зв'язок між знаменними словами і все ж таки передають певне лексичне значення. (马建忠, 1924)

Хун Сінхан у своїй роботі «Морфологія та синтаксис китайської мови» зазначає, що вигуки необхідно відносити до знаменних слів лише на половину . На підтвердження він пише: «Граматичне значення вигуку порівняно з граматичним значенням службових слів, але воно може виступати як член речення. Природа лексичного значення вигуків полягає у вираженні різноманітних почуттів, переживань та емоцій. Основна функція все ж таки є, як правило, «емоційна » функція, яка є і у більшості знаменних слів». Тому вигуки не слід відносити повністю до знаменних слів, адже вигуки від них все-таки трохи відрізняються. (王璨, 2007)

Висловлюючи ті чи інші почуття та емоції, вигуки не називають їх, тобто вони позбавлені називної функції – головної функції знаменних частин мови. Навіть один цей факт не дозволяє віднести ці лексичні одиниці до самостійних слів. Однак ми вважаємо, що сказати, що вони належать лише до службових частин мови буде несправедливо, тому що головною функцією службових слів є вираження семантико-службових відносин між словами, реченнями та їх членами, а вигуки такою властивістю не володіють , їх положення в реченні відокремлене, надаючи лише емоційно-експресивний відтінок висловлювання.

У роботі Чена Вандао «Практична граматики сучасної китайської мови» висловлюється думка про те, що вигуки не належать ні до знаменних, ні до службових слів, а їх варто відносити до особливого розряду слів, які не мають уявлення про "службовість" та "знаменність". (陈望道, 1970)

Для кращого розуміння вигуків та сприяння систематичному та всебічному вивченню китайських вигуків розглянемо ще декілька різних версій підручників "сучасної китайської мови" та різних словників китайської мови:

Видання 齐沪扬 Ци Хуяна "现代汉语" (Сучасна китайська мова)

"Вигуки - це слова, які зазвичай не мають синтаксичної структури і виражають вигуки або відлуння. Вигуки зазвичай структурно не пов'язані з іншими словами."(齐沪扬, 2000)

"现代汉语"(Сучасна китайська мова) автора 张斌 Чжан Біня: "Вигуки - це особливий вид слів, які зазвичай не залежать від синтаксичної структури, імітують власний голос людини та виражають власні емоції". (张斌, 2000)

黄伯荣 Хуан Боронг та 廖序东 Ляо Сюдун "现代汉语" (Сучасна китайська мова) оновлене третє видання: "Вигук - це слово, яке виражає вигук, заклик і відповідь."

吕叔湘 Люй Шусян, "现代汉语八百词 (Вісімсот слів сучасної китайської мови): Вигуки - це слова, які не беруть участі в організації речення, зазвичай з'являються на початку речення, а іноді вставляються в середину речення. (吕叔湘, 1992)

"现代汉语词典" Словник сучасної китайської мови, п'яте видання: Вигуки це - слова, що виражають сильні почуття та привітання, такі як "啊、哎、呼、呼、磨、喂".

"现代语言学词典" (Словник сучасної лінгвістики) в перекладі 沈家煊译 Шень Цзясюаня : "Традиційний термін для класу вигуків, що позначає клас слів, які не утворюють синтаксичних зв'язків з іншими словами, і функція яких полягає виключно в експресії, наприклад.: "咚", "呀", "该死", "啧啧"

"新编英汉语言学词典"(Новий англо-китайський лінгвістичний словник):

" Вигуки - це переважно слова або словосполучення, що використовуються для вираження емоцій, і вони не мають ніякого відношення до інших слів у реченні."

У "朗文语言教学及应用语言学辞典" (Словнику викладання мови та прикладної лінгвістики Лонгмана) зазначається:

"Вигуки - це слова, які виражають емоційні стани або ставлення, такі як задоволення, здивування, шок і відраза, але не мають референційного значення"

(王璨, 2007)

У поєднанні з вищезазначеними поглядами, характеристики вигуків можна підсумувати наступним чином:

вигуки є різновидом особливих слів без денотативного значення. ; лексична форма: в основному односкладові слова, проте інколи вигуки бувають двоскладовими і більше ; синтаксична структура: вони часто є незалежними від синтаксичної структури, і, як правило, не мають структурного зв'язку з іншими словами, і можуть розташовуватися на початку речення або в кінці речення.

Отже, існують різні точки зору з приводу вигуків як частини мови. Одні лінгвісти виділяють їх в окремий клас, що стоїть поза розподілом слів частинами мови, інші вважають, що вони займають медіальне становище між знаменними та службовими словами, деякі відносять до службових слів. Інші вчені визначають вигуки як окремий лексико-граматичний клас, що складається з незмінних слів, що служать для вираження емоцій на явища навколишньої дійсності.

Розбіжності в трактуванні категоріальної приналежності вигуків обумовлені неоднорідністю і різноплановістю складових даних клас одиниць. У зв'язку з цим у дослідженні вигуків буде дано опис граматичних, семантичних та синтаксичних особливостей даних одиниць.

1.3 Найпоширеніші класифікації вигуків

У цьому розділі ми розглянемо декілька основних класифікацій вигуків у китайській мові, що орієнтуються на ознаки, які в них виділяються: за походженням, структурою, та семантичними особливостями.

За структурою вигуки у китайській мові можна поділити на :

1) Вигуки, які складаються з одного ієрогліфа . Наприклад:

哦 啊 嗯 哼 哈 呵 , 唉 , 嘻 , 吓 , 哎 , 呀 , 噢 , 唷 , 嗨 , 咦 .

Деяким вигукам, що складаються з одного ієрогліфа властива редуплікація.
Наприклад: 呵呵 , 嘿嘿 , 耶耶 , 噢噢 , 哟哟 , 嘿嘿哈哈

2) Вигуки, які складаються з двох чи більше ієрогліфів. Наприклад:
唉唷 , 哎哟 , 哎呀.

За походженням вигуки можна поділити на :

1) Власне китайські: 乌 阿 喏 嚯 叱 吓 吁 咤 呐

2) Запозичення:

嗨 (hāi) - запозичення, що означає "привіт", запозичено з англійської мови від слова "Hi".

哦凯 (ò kǎi) - Використовується, щоб підтвердити згоду або розуміння.
Запозичено з англійської мови від слова "OK".

拜拜 (bài bài) - запозичення використовується для прощання, запозичено з англійської "Bye-bye".

Вигуки можна класифікувати також за їх семантичними ознаками :

а) емотивні , тобто вигуки, позначають емоції та почуття мовця. Емотивні вигуки Можуть передавати різні емоції, як з позитивною конотацією, так і з негативною. , тобто виражати , щастя, радість, захоплення, співчуття, злість, гнів, осуд, страх, досаду, переляк, іронію, презирство тощо:

Позитивні: 啊, 咦, 嘿, 嗨, 嚯, 吓, 呦;

Негативні: 唉, 嗨, 嚯, 吓, 吓, 啐, 哼, 吓.

б) спонукальні, тобто вигуки, що виражають волевиявлення мовця. Тобто позначає спонукання, вимогу, заохочення, тощо: 喂, 嘘, 唉, 嘿. В українській мові аналогами є : Ей! Агов! Нумо! тощо;

в) Етикетні. Етикетні вигуки це - особливий тип вигуків, які використовуються для проявлення ввічливості, поваги та дотримання норм етикету. Вони допомагають створити приємну та ввічливу атмосферу в процесі комунікації. До прикладу:

请, 谢谢, 对不起, 不好意思, 你好.

Висновок до розділу 1

Вигуки в системі частин мови мають особливе місце, і їх статус в мовленні ще не остаточно визначено. Вони виступають як важливий компонент спілкування, дозволяючи виражати реакції на події та емоції. Знання та вивчення вигуків допомагає покращити виразність емоцій у мовленні та правильно сприймати мовця.

Вигуки, як одна з складових частин китайської мови, супроводжуються мімікою та жестами. Історія їх вивчення не настільки давня, і вони залишаються досить маловивченими, але представляють собою цікаву лексичну категорію.

Особливість вигуків у китайській мові завдяки вченим призводить до різноманітних підходів. Точки зору щодо їх частиномовної приналежності розходяться, існують думки про їх самостійність або належність до ономапоєї. Визначення вигуків має певну узагальнюючу властивість, але підходи до їх класифікації та функціональності можуть різнитися.

Недавні дослідження вигуків, такі як ті, які згадані Елізабет Поджі, розглядають їх як кодифіковані сигнали з визначеними семантичними функціями. Визначення функцій вигуків може включати інформативні, питальні, прохальні та оптативні категорії.

Остаточно, вигуки в китайській мові можна визначити як особливий розряд слів, які мають риси як службових, так і повнозначних частин мови. Раніше дослідження китайської мови були спрямовані на інші мовні аспекти, але з розвитком лінгвістики увага до вигуків зростає. Початково вигуки розглядались як службові слова, що виражають емоції, а не надавали їм лексичного значення.

В деяких ранніх словниках, таких як "语助" та "经传释词", вигуки вже визначалися та пояснювалися, наводжуються конкретні приклади вживання.

Ма Цзяньчжун класифікує вигуки як службові слова, називаючи їх "叹子". Він надає їм функцію вираження змін на душі людини, але не передбачає лексичного значення.

Сін Фуї розглядає вигуки як звуконаслідувальні слова, здатні виступати як члени речення. Інші лінгвісти, такі як Хун Сіньхан та Чен Вандао, розглядають вигуки як напівзнаменні слова, вказуючи на їх емоційну функцію.

Сучасні ж граматичні теорії відзначають вигуки як особливий розряд слів, особливі в їхній здатності виражати емоції та почуття.

Розбіжності в трактуванні категоріальної приналежності вигуків обумовлені неоднорідністю і різноплановістю складових даних клас одиниць. Дискусійність питань про статус вигуків у китайській мові є однією з причин відсутності єдиної думки щодо їх класифікації. Однак, наведені нами класифікації є важливими для розуміння різноманітності вигуків у китайській мові та їх функцій у мовленні.

За структурою вигуки у китайській мові можна поділити на односкладові та багатоскладові. Односкладні вигуки, як правило, односкладові слова, утворені з одного ієрогліфа. Багатоскладові вигуки можуть складатися з двох або більше ієрогліфів. За походженням вигуки у китайській мові можна поділити на власне китайські та запозичені. Власне китайські вигуки є найдавнішими в китайській мові. Вони утворилися в результаті природних процесів розвитку мови. Запозичені вигуки були запозичені з інших мов, таких як англійська, японська, корейська тощо.

За семантичними ознаками вигуки у китайській мові можна поділити на такі групи:

Емотивні вигуки виражають емоції та почуття мовця, такі як радість, смуток, гнів, здивування, страх тощо. Волетивні вигуки виражають волевиявлення мовця, такі як спонукання, вимогу, заохочення тощо. Етикетні вигуки виражають ввічливість, повагу та дотримання норм етикету.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ВИГУКІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Основні сучасні підходи у вивченні вигуків

Дослідження вигуків є надзвичайно важливим та просто необхідним для кращого розуміння природи мови та її використання у житті. Дослідження вигуків дозволяє нам з'ясувати вони використовуються в мові та їх роль в культурі. Розкрити особливості вигуків та їх функціонування у різних контекстах. Також завдяки дослідженню можна описати структуру та семантику вигуків та визначити закономірність їх вживання. Під час нашого дослідження ми використали два основних підходи до вивчення вигуків, а саме: лексикологічний підхід та семантико-комунікативний підхід. Завдяки цим підходам, ми отримали більш повне розуміння вигуків та їх ролі в мові . Далі ми розглянемо, як кожен з цих підходів зробив свій внесок у наше дослідження.

1)Лексикологія - розділ мовознавства, що вивчає словниковий склад, лексику мови. Вивчає проблему слова як основної одиниці мови, типи лексичних одиниць; структура словникового складу мови; функціонування лексичних одиниць;

Основними задачами дослідження лексикології є: визначення слова як самостійної одиниці мови, вивчення семантичної характеристики слова , розкриття системності, розробка принципів упорядкування філологічних словників . Тож для дослідження, ми використали лексикологічний підхід дослідження вигуків:

Лексикологічний підхід дозволив нам систематично вивчати вигуки як частину словникового складу мови. Аналізуючи фонетичну структуру та вивчаючи варіації їх вживання, ми отримали уявлення про те, як вигуки вписуються в загальну структуру мови та в якій мірі вони можуть бути змінені чи модифіковані в різних контекстах.. (Демська О., 2010 ,57 с.)

2)Семантико-комунікативний підхід: Семантика вивчає значення слів та взаємодію між ними в мові. Це включає в себе семантичні поля, конотації, відтінки значень та інші аспекти, пов'язані з визначенням значень слів.

Комунікативний підхід фокусується на використанні мови в комунікації та взаємодії мовника з оточуючими. Вивчення вигуків в контексті цього підходу орієнтоване на їхню роль у комунікації та вплив на сприйняття інформації.

Семантико-комунікативний підхід до вивчення вигуків: У семантико-комунікативному підході вивчення вигуків фокусується на їхніх семантичних властивостях та ролі у комунікації. Аналізуючи вигуки в драматичних текстах, ми спостерігали, як вони впливають на сприйняття інформації та як вони використовуються у взаємодії мовця із співрозмовником. Цей підхід також включає вивчення емоційного тону та виразності вигуків. Семантико-комунікативний підхід дозволив нам більш точно описати функції вигуків у спілкуванні. Завдяки семантико-комунікативному підходу ми змогли визначити вплив контексту на значення вигуку. (Коченган М., 2001, с.210)

2.2 Комплексна методика аналізу вигуків в китайській мові

Правильний вибір методів дослідження - це запорука ефективності і успіху наукового дослідження. Науковий метод - це спосіб пізнання об'єкта дослідження, який дозволяє встановити його характеристики. Метод наукового дослідження має об'єктивну і суб'єктивну сторони. Об'єктивна сторона методу полягає в тому, що він дозволяє отримати достовірні знання про об'єкт дослідження. Суб'єктивна сторона методу полягає в тому, що вона залежить від особистості погляду на дослідження. (Ковальчук В., 2005)

Дослідження вигуків є доволі складним завданням, оскільки вони характеризуються високою поліфункціональністю і можуть виконувати різні функції в різних контекстах. В процесі нашого дослідження, ми вирішили використати комплексну методику для того, щоб детально вивчити вигуки та їх функційні особливості.

Під час нашого дослідження вигуків у китайськомовному драматичному тексті ми використали наступні методи та аналізи: метод суцільної вибірки, контекстуальний аналіз, та функціональний аналіз.

Отже, наше дослідження поділилось на такі етапи:

1. Метод суцільної вибірки в дослідженнях китайських вигуків передбачає включення до дослідження всіх вигуків, що зустрічаються у китайськомовному драматичному тексті. Цей метод дозволяє нам отримати максимально репрезентативну картину вживання вигуків у цій мовній сфері.

Для застосування методу суцільної вибірки в дослідженнях китайських вигуків ми спочатку визначили текст (а саме драматичний твір Лао Ше “四世同堂”, який ми використовували для дослідження). Після того, як ми визначили на основі якого тексту ми будемо проводити дослідження, провели пошук усіх вигуків, які зустрічались нам у всьому тексті. Для цього можна використовувати різні методи, наприклад автоматизований аналіз тексту, проте ви користувались ручним пошуком.

Під час дослідження, ми виявили, що метод суцільної вибірки має ряд переваг. Він дозволив нам отримати максимально чітку картину вживання вигуків у драматичних творах. Крім того, цей метод є досить простим у використанні. Ми також зіткнулись із рядом недоліків. Зважаючи на те, що обсяг матеріалів був досить великим, цей метод був доволі клопіткою справою. Крім того, цей метод може бути навіть непридатним для дослідження вигуків, якщо ми говоримо про вигуки, які зустрічаються не часто.

2. Наступним кроком був контекстуальний аналіз вигуків.

Контекстуальний аналіз - це метод дослідження значення мовної одиниці в її контексті. Контекст - це все те, що оточує мовну одиницю, включаючи інші слова, словосполучення, речення, ситуацію спілкування та культурні фактори, в яких реалізується їх семантика. Контекстуальний аналіз важливий, оскільки дозволяє враховувати всі фактори, які впливають на значення мовної одиниці. (Арешенков Ю, 2006, с. 50).

Контекстуальний аналіз в нашому дослідженні є одним із основних, оскільки лише маючи контекст, можна правильно зрозуміти певні функції вигуків та їх значення.

Значення вигуку може змінюватися залежно від контексту вживання. Контекстуальний аналіз дозволяє виявити ці зміни і зрозуміти, як контекст впливає на значення вигуку.

До прикладу: Вигук “哦” (ò) в основному використовується для вираження підтвердження, але в певному контексті він може мати й інші значення.

Наприклад, у фразі ““哦，我明白了。你是说美国和英国肯定会赢，那你和我就能回英国府做事了。””

"О, я розумію. Ви кажете, що США і Великобританія обов'язково переможуть, і тоді ми з вами зможемо повернутися до роботи у Британському домі." Ми бачимо, що вигук “哦” використовується для вираження розуміння.

“哦？你又来了！” “О, ти знову тут!” Як ми можемо помітити, у цьому реченні вигук “哦” вживається для вираження здивування.

Контекстуальні фактори, які впливають на значення вигуку, включають:

а) Лексичний контекст - слова, які оточують виклик. Наприклад, у фразі “啊，好啊” вигук “啊” слідує за словом “好”, яке означає “добре”. Цей контекст вказує на те, що вигук “啊” використовується для вираження згоди.

б) Синтаксичний контекст - роль вигуку в реченні. Наприклад, у фразі “哦，原来是这样啊”，вигук “哦” є частиною підмета. Цей контекст вказує на те, що вираз “哦” використовується в даному реченні для позначення розуміння.

в) Інтонація - спосіб вимови вигуку. Наприклад, вигук “啊”(ā) може вимовлятися з різним ступенем інтенсивності. Вигук “啊”, вимовлений з більшою інтенсивністю, може виражати більш сильне здивування або згоду.

Тож, контекстуальний аналіз можна використовувати для дослідження вигуків в китайськомовному драматичному тексті, щоб визначити їх значення. Для цього слід враховувати контекст, в якому вживається вигук.

3) Функціональний аналіз: На третьому етапі ми зосередились на ролі вигуків у драматичному тексті, зокрема, на їхній функціональності, впливі на обставини та

емоційному забарвленні діалогів. Ми досліджували, як вигуки сприймаються в мовленні, яке вони створюють враження та як вони можуть взаємодіяти з іншими мовними елементами.

Для цього ми і використали функціональний аналіз, що полягає в ідентифікації різних функцій вигуків у конкретних мовленнєвих ситуаціях. Наприклад, визначення, чи вигук використовується для вираження емоцій, підтвердження, заперечення, або інших мовленнєвих актів. Функціональний аналіз також може допомогти виокремити, як певні вигуки впливають на атмосферу спілкування та взаємини між мовцем та слухачем.

Тож, зазначимо переваги такої методики :

Комплексна методика, на нашу думку, має доволі багато переваг порівнюючи з іншими методами дослідження вигуків: Вона дозволяє отримати більш повне уявлення про семантику і функції вигуків. Вона дозволяє виявити вплив контексту на значення вигуку. Також завдяки комплексній методиці можна класифікувати вигуки за такими ознаками, як структура, семантика і функції.

Вибір методів наукового дослідження визначається специфікою наукової проблеми, яку необхідно вирішити. На різних етапах дослідження методи дозволяють зібрати необхідну інформацію, обробити її, інтерпретувати результати та зробити висновки. Тому важливо правильно підібрати методи, які будуть ефективними на кожній стадії дослідження. Важливо зазначити, що методи лінгвістичних досліджень допомагають дослідити різні аспекти мови, такі як її структура, функції, розвиток тощо. Вони дозволяють прийти до певних висновків, які є основою будь-якого наукового дослідження.

Висновки до розділу 2

У розділі 2 було розглянуто основні підходи до дослідження вигуків, а також комплексну методику аналізу вигуків, яка була використана в нашому дослідженні.

Відповідно до лексикологічного підходу, вигуки розглядаються як особлива частина мови, яка не має лексичного значення, але виконує важливу функцію вираження емоцій, почуттів, волевиявлення та інших значень.

Семантико-комунікативний підхід дозволяє вивчити такі аспекти вигуків, як сфера вживання вигуків, соціальні функції вигуків та їх роль в спілкуванні в різних соціальних групах. Комплексна методика аналізу вигуків передбачає використання таких методів, як метод суцільної вибірки, контекстуальний аналіз, та функціональний аналіз. Цей метод дозволяє отримати більш повне уявлення про семантику і функції вигуків, а також виявити вплив контексту на значення вигуку. Завдяки комплексній методиці можна класифікувати вигуки за такими ознаками, як структура, семантика і функції. Значення вигуку може змінюватися залежно від контексту вживання. Контекстуальний аналіз дозволяє виявити ці зміни і зрозуміти, як контекст впливає на значення вигуку. Комплексна методика аналізу вигуків є ефективним методом дослідження цих одиниць. Вона дозволяє отримати більш повне уявлення про семантику і функції вигуків, а також виявити вплив контексту на значення вигуку.

РОЗДІЛ 3 ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИГУКІВ У КИТАЙСЬКОМОВНОМУ ДРАМАТИЧНОМУ ТЕКСТІ

1.1 Фонетично-структурні особливості вигуків

Під час процесу дослідження вигуків та їх роль у драматичних текстах важливим аспектом є ознайомлення та вивчення особливостей фонетики вигуків в китайській мові. Однією з основних особливостей китайської мови є система утворення складів. Як відомо, китайський склад поділяється на ініціаль та фіналь. Ініціаль — це звук, що відкриває склад. Кількість ініціалей відповідає кількості приголосних звуків китайської мови, тобто 21. Фіналь — це звук, що закриває склад. У фіналі може вживатись одна голосна, поєднання голосних (дифтонги та трифтонги) та назалізовані звуки. Кількість фіналей у китайській мові 39. (Кірносова Н., 2010, с. 96)

Ініціаль може бути відсутньою, проте фіналь є обов'язковою. Фіналь також може бути простою та складною. Склади вигуків, можуть і не мати медіалі, а складатись тільки лиш з приголосного елементу. Вступаючи у взаємодію з іншими словами вигуки надають їм фонетичну особливість, виділяючи їх. Вигуки безпосередньо впливають не лише на вимову складів, але й власне на структуру речення. (Chao, Y., 1968)

Для прикладу візьмемо вигук "啊". Коли в кінці речення вживається вигук "啊", то через останній звук попереднього складу, часто відбувається асиміляція, тобто уподібнення звука до сусіднього, як в умовах його творення, так і в акустичному відношенні, тим самим змінюється й інтонаційна структура речення.

Розташування в реченні вигуку, змінює значення самого вигуку в значно більшому діапазоні емоцій.

Наведемо приклад:

“啊,万岁明断!此乃东方朔想坑骗小人的金子!” (汤显祖, 1598)

(A, wànsuì míngduàn! Cǐ nǎi dōngfāngshuò xiǎng kēngpiàn xiǎo rén de jīnzi!)

Ах, слава вашій розсудливості! Це золото, яким Донгфан Шуо намагається мене обдурити!

Вигук "啊" стоїть на початку речення та в даному контексті вказує на захоплення. Він слугує для підсилення висловлювання та надання емоційного забарвлення. У цьому випадку, вигук допомагає виразити захоплення перед справедливим судом. Речення також має тон прославлення або висловлення вдячності.

“萬歲,小人確實冤枉啊.....”(汤显祖,1598)

(Wànsuì, xiǎo rén quèshí yuānwǎng a.)

Ваша Величносте, його ж на справді не справедливо образили....

Тут вигук "啊" вказує на відчуття розчарування чи сумніву. Вжитий в кінці речення, він відтворює звучання розчарування або злості в обличчі мовця. У цьому контексті, речення має відтінок образи та відчуття несправедливості, вигук "啊" додає емоційної насиченості висловлюванню.

“哇! 这是一幅美丽的画!” (老舍,1956)

(Wa! Zhè shì yī fú měilì de huà!)

-Вау! Оце гарна картина!

У цьому випадку вигук "哇" використовується для вираження враження або захоплення. Він додає інтонацію, яка підсилює емоційне забарвлення висловлювання. В цьому контексті, герой вражений красою картини та виражає своє захоплення.

“這也太貴了哇...” (老舍, 1956)

(Zhè yě tài guìle wa...)

-Це дуже дорого

Тут вигук "哇" вказує на враження розчарування або подиву. Вжитий в кінці речення, він виражає здивування або незгоду щодо високої ціни.

呀! 元来是一梦。分明梦见妃子, 却又不见了。(白仁甫,1921)

(Ya! Yuán lái shì yī mèng. Fēnmíng mèng jiàn fēizi, què yòu bùjiànle.)

-ах! Юань Лай - це мрія. Мені приснилася наложниця, але вона знову пропала.

У цьому випадку вигук "呀" вказує на здивування, з певною долею розчарування чи сумніву у реальності мрії.

你看这秋来风物，好是动人，美丽呀！（白仁甫，1921）

(Nǐ kàn zhè qiū lái fēngwù, hǎo shì dòng rén, měilì ya!)

Подивіться на цей осінній пейзаж, він такий зворушливий і прекрасний!

Тут вигук "呀" вказує на враження, захоплення або радість від краси осіннього пейзажу.

Однак, варто відзначити, що фонетична система китайської мови має свої нюанси, особливо у сфері фонетичної характеристики вигуків. Тож розглянемо цей аспект детальніше.

Як ми зазначали раніше, у китайській фонетиці існує група (鼻音), тобто група складів, яка формується лише з приголосних. Розглянемо декілька вигуків, які відносяться до цієї групи:

嗯 (ń, òng) виражає згоду, здивування; 喂 (mèi) виражає запитання; 噯 (hǎi) виражає невдоволення; 哼 (hng) виражає незадоволення, обурення, сумнія; 呸 (pǐ) цей вигук може використовуватися для виразу суму або страху.

Далі ми розглянемо ще одну фонетичну особливість вигуків. Наявність довгих звуків. Наявність вигуків у яких склади містять в собі довгі голосні звуки є важливим для кращого сприйняття фрази, репліки. Вживання таких вигуків в драматичних текстах, впливає безпосередньо не тільки на вимову вигуків, а й на сенс та розуміння власне самого слова. Ми можемо спостерігати таку відмінність між короткими голосними та довгими. Перше це - відмінність у вимові, короткі голосні мають коротку тривалість вимови, а довгі голосні відповідно - довгу вимову. Наступним є їх семантична відмінність. Іноді використання продовженого голосного може впливати власне на сенс слова. Візьмемо до прикладу вигук "哟", він виражає розуміння сказаного, або звернення мовця, а збільшення довжини звучання вигуку має зовсім інший сенс, а саме - подив, страх, переляк.

До прикладу:

1) “哟，老二你回来啦？没受委屈啊？”(老舍,1944)

(Yō, lǎo èr nǐ huílái la? Méi shòu wěiqu a?)

Гей, брате, ти повернувся? Тебе не скривдили?"

У цьому випадку вигук "哟" використовується для привертання уваги та надання розмові інтонаційного відтінку. Він також може виражати радість чи дружелюбність.

2) “哟哟! 爷爷在这儿干什么呢?”(老舍, 1944)

(Yōyō! Yéyé zài zhè'er gànshénme ne?)

- Ой-ой, а що тут робить дідусь?"

У цьому реченні, використовується подвоєний вигук “哟哟”, який вказує на здивування мовця.

Хоча є і винятки. До прикладу, вигук “哈” може вживатись і у подвоєній формі, проте, це ніяк не вплине ні на контекст, ні на емоційне забарвлення речення. До прикладу:

1) 哈! 我这是想让经驴变先生。(汤显祖, 1598)

(Wǒ zhè shì xiǎng ràng jīng lǘ biàn xiānshēng)

-Ха! Я хочу зробити джентльмена зі сліпого осла.

У цьому реченні вигук "哈" використовується для вираження сміху чи сарказму. Він може вказує, що висловлювана ідея є абсурдною або комічною. У контексті цього речення вигук підсилює іронію автора щодо намірів чи ситуації, описаної в тексті.

2)“众人以为大难临头,东方朔却仍不慌不忙地嘻嘻哈哈向前走,还能在河边上”(汤显祖, 1598)

(Zhòng rén yǐ wéi dà nán lín tóu, dōng fāng shuò què réng bù huāng bù máng de xī xī hā hā xiàng qián zǒu, hái néng zài hé biān shàng)

-Всі думали, що катастрофа неминуча, але Дунфан Шуо все одно бадьоро і спокійно йшов вперед і все ще був біля річки

У цьому реченні вигук "嘻嘻哈哈" використовується для передачі атмосфери легкості, безтурботності та, можливо, веселощів. В даному контексті вигук додає до опису Дунфана Шуо елемент гумору та життєрадісності, вказуючи на його невимушеність та безтурботність навіть у складних ситуаціях.

Тож узагальнюючи, ми можемо зазначити, що використання вигуків , які містять склади з довгими звуками, може впливати на вимову слів та їх сприйняття, проте, не завжди. Вони можуть надати більше виразності та емоційного відтінку у мовленні.

Опираючись на "Граматику китайської мови"(汉语语法学) Сінь Фуї (1997), ми можемо , що фонетичне наповнення вигуків китайської мови характеризується інваріантністю, так як один вигук може мати декілька варіантів звучання. Сунь Фуї назвав декілька фонетичних особливостей вигуків. Тож, розглянемо їх детальніше. Перше це інваріативність тонів. (邢福义, 1997)

До прикладу : вигук "唉" може вживатись як з першим тоном , так і з четвертим, в залежності від контексту.

“唉，我真的不知道该怎么办了。”(老舍,1944)

(Ài, wǒ zhēn de bù zhīdào gāi zěnmē bànle.)

-Ех, я дійсно не знаю, що мені робити.

В цьому випадку "唉" вживається в четвертому тоні, та позначає відчай.

“唉，既然你这么说，我就答应吧。”(老舍,1944)

(Āi, jìrán nǐ zhènmē shuō, wǒ jiù dāyìng ba.)

-Ну добре, якщо ти так говориш, то я погоджуюсь

А ось в цьому випадку, "唉" в першому тоні, та позначає згоду мовця.

Наведемо ще декілька таких прикладів:

Вигук “哦” може вживатись і в другому і четвертому тоні, знову ж таки, в залежності від контексту.

“哦，我明白了。你是说美国和英国肯定会赢，那你和我就能回英国府做事了。”(老舍, 1944)

(Ó, wǒ míngbáile. Nǐ shì shuō měiguó hé yīngguó kěndìng huì yíng, nà nǐ hé wǒ jiù néng huí yīngguó fǔ zuòshìle)

-О , я зрозумів. Ви маєте на увазі, що Сполучені Штати та Британія точно виграють, і тоді ми з вами зможемо повернутися до роботи в британському домі.

В цьому реченні вигук вживається в четвертому тоні, та позначає розуміння, осмислення.

“哦，那可使不得。要是带上几车东西，日本人肯定会把他截住。”(老舍,1944)

(Ó, nà kě shǐ bu dé. Yàoshi dài shàng jǐ chē dōngxī, rìběn rén kěndìng huì bǎ tā jié zhù.)

- Ой, цього не можна робити. Якщо він візьме з собою пару вантажівок, японці його точно зупинять.

В цьому прикладі вигук вживається в другому тоні, та позначає сумнів.

Друге це - формування вигука з різних приголосних. Візьмемо до прикладу вигук “嗯”, та його використання в творах “四世同堂” та “青霞丹雪” автора Лао Ше . Цей вигук може вказувати на різні емоції чи реакції в залежності від тону та контексту вживання. Він часто використовується в драматичних текстах для вираження різних ступенів погодження, здивування, розуміння або уточнення.

“嗯? 你说什么?”(老舍,1944) (ń, ńg) - виражає запитання, уточнення, або повну не згоду.

(ń? Nǐ shuō shénme?)

-А? Що ти сказав?

У цьому випадку "嗯" використовується як реакція на здивування чи невпевненість у співрозмовника.

嗯，别人求之不得，我么……(老舍,1959)

(ń, biérén qiúzhībùdé, wǒ me……)

Ні, ніхто інший не може просити про це, окрім мене...

У цьому реченні вигук “嗯” має негативне забарвлення та вживається для вираження невдоволення чи не згоди.

“嗯，此场面真美得令人叹为观止。”(老舍,1944)(ǎ, ǎng) - виражає здивування.

(ǎ, cǐ chǎngmiàn zhēnměi dé lìng rén tànwéiguānzhǐ.)

-Ого, цей вид неймовірно гарний.

Тут "嗯" використовується для вираження враження та здивування від краси сцени.

“嗯，我也这么认为。(老舍,1944)” (èn, èng) - виражає згоду.

(èn, wǒ yě zhème rènwéi)

-Ага, я теж так вважаю.

У цьому випадку "嗯" використовується для вираження погодження або підтримки ідеї.

“嗯，他必须想法子接近日本人。(老舍,1944)” (èn, èng) - виражає згоду.

(èn, tā bìxū xiǎng fǎzi jiējìn rìběn rén)

-Так, він повинен знайти спосіб наблизитися до японців.

Тут "嗯" також вказує на згоду чи підтримку висловленої думки.

嗯！ 嗯！ 有些道理！ 还请哪几个官儿？ 那杨顺如何？ (老舍,1959)

(Èn! Èn! Yǒuxiē dàolǐ! Huán qǐng nǎ jǐ gè guān er? Nà yáng shùn rúhé?)

Третє це - інваріантність дифтонгів . Візьмемо до прикладу вигук 哟. Він може читатись як (yōu), та (yāo).

1) 哟 (yāo)- виражає здивування, або захоплення.

“哟！ 想不到他也会来”(老舍,1944)

(Yāo! Xiǎngbùdào tā yě huì lái.)

-Ого! Я не очікував, що він також прийде.

哟(yāo) - виражає здивування або захоплення.У цьому контексті вигук "哟" зі звучанням (yāo) підсилює враження несподіваності та можливого захоплення. Висловлюється позитивне емоційне реагування на несподівану подію.

1)“哟！ 你怎么突然出现了？” (老舍,1944)

(yāo! Nǐ zěnmē tūrán chūxiànle?)

-Ой, ти звідки тут з'явився?

Тут вигук "哟" зі звучанням (yōu) надає контексту більш вражаючий та можливо трохи наляканий характер. Висловлюється емоційна реакція на несподіване з'явлення, де більше наголошується на неспокої та страху.

Четверте- відмінність на рівні фіналів-дифтонгів та фіналів-монофтонгів. Розглянемо вживання вигуку 嗨 (hē), (huō) на прикладі юанської драми “鲁斋郎”.

В обох наданих реченнях вигук "嗨" використовується для вираження здивування та враження. Проте, в залежності від контексту, його сенс може трохи відрізнитися:

“嗨! 真不得了!”(关汉卿, 1320)

(Hē! Zhēn bùdéle!)

-Ах, як важко!

У цьому випадку, вигук "嗨" додає емоційного забарвлення та враження важкості чогось. Висловлюється стан здивування або невдоволення важкістю чи неприємністю обставин чи ситуації.

“嗨, 这小子真棒!”(关汉卿,1320)

(Hē, zhè xiǎohuǒzi zhēn fèng!)

-О, цей хлопець справді багатий!

Тут вигук "嗨" використовується для вираження здивування або захоплення щодо багатства хлопця. Висловлюється враження із здивуванням та можливо підкресленням певних рис характеру чи особливостей.

Вигук "嗨" в обох випадках використовується для вираження емоційного ставлення мовця до подій або осіб, але його конкретний сенс залежить від контексту вживання.

3. Наявність / відсутність ініціалі або медіалі. Наприклад: вигук "啊" (ā) може інколи вимовлятися як "ha". Найчастіше вживається в неформальних ситуаціях та розмовній мові.

В китайській мові вигуки можуть виявляти важливий вплив на розуміння та вимову слів. Однією з ключових особливостей є використання тональності у вигуках.

Тон в китайській мові характеризується висотою голосу під час вимови голосних звуків. Ця властивість дозволяє відрізнити слова, навіть якщо вони складаються з одних і тих самих звуків, але мають різні тони. Тобто, завдяки тонах ми можемо зрозуміти відмінність слів один від одного. Як ми зазначали раніше, вигуки з однаковими звуками і різними тонами є відмінними один від одного не тільки по звучанню, а й по сенсу. (Badan, L., & Cheng, L. ,2015)) Давайте розглянемо детальніше на прикладі.

Вигук "哦", може вживатись з різними тонами, а саме з другим та четвертим.

Тож, коли "哦" вживається з другим тоном від позначає сумнів або здивування.

Наприклад:

他又看看手，哦，那不是血，而是雪。于是他吐出一口臭气，踏实了，这才慢慢爬起来。(老舍,1944)

(Tā yòu kàn kàn shǒu, ó, nà bùshì xuè, ér shì xuě. Yúshì tā tǔchū yī kǒuchòu qì, tàshíle, zhè cái màn man pá qǐlái.)

Він знову подивився на свою руку, о, це була не кров, а сніг. Після того, як він видихнув смердючий подих, він заспокоївся, та повільно піднявся на ноги.

У цьому прикладі, коли герой розглядає свою руку і розуміє, що це не кров, а сніг, вигук "哦" виражає його здивування перед несподіваним відкриттям.

В наступному ж випадку, коли вигук "哦" вживається з четвертим тоном, він позначає здогадку, або розуміння чогось. розглянемо детальніше на прикладі:

“哦，我明白了。你是说美国和英国肯定会赢，那你和我就能回英国府做事了。(老舍,1944)

(Ó, wǒ míngbáile. Nǐ shì shuō měiguó hé yīngguó kěndìng huì yíng, nà nǐ hé wǒ jiù néng huí yīngguó fǔ zuòshìle)

О, я розумію. Ви маєте на увазі, що Сполучені Штати та Британія точно виграють, і тоді ми з вами зможемо повернутися до роботи в британському особняку.

У другому прикладі, коли герой розуміє, що його співрозмовник вірить у перемогу США та Великої Британії, вигук “哦” виражає його розуміння чи здогадку стосовно ситуації.

Також ми можемо це помітити в прикладі з вигуком “唉” в творі “茶馆”, він може виражатись як і в першому, так і в четвертому тоні. Проте, при вживанні з першим тоном, вигук позначає згоду або ж радість, а от з четвертим тоном вигук може позначати смуток, або розчарування. Давайте порівняємо:

“唉,咱们还是少说话好,(问老人)老大爷您高寿啦?” (老舍,1956)

(ài, zánmen hái shì shǎo shuō huà hǎo, (wèn lǎo rén) lǎo dà yé nín gāo shòu la?)

- Ну, давай не будемо багато говорити. Скільки тобі років, старий?

У цьому реченні вигук “唉” вимовляється четвертим тоном, та вживається для прояву емоції суму.

唉,我跟你这些干什么,你不懂! (老舍,1956)

(ài, wǒ gēn nǐ shuō zhèxiē gàn shénme, nǐ bù dǒng!)

-Ай, ну нащо я вам це кажу, ви ж нічого не розумієте!

Вигук “唉” з четвертим тоном у цьому випадку виражає невдоволення. Герой використовує цей вигук, щоб підкреслити своє розчарування чи невдоволення тим, що його не розуміють, коли він щось розповідає.

唉,真是太幸運了! (老舍,1956)

(āi, zhēn shì tài xìng yùn le!)

- О, це просто неймовірне везіння!

Тут “唉” використовується з першим тоном, виражаючи радість та захоплення. Мовець висловлює захоплення або диво від того, наскільки везучий він вважається.

唉,太好了! (老舍, 1956)

(āi, tài hǎo le!)

- О, це просто чудово!

Тут також вигук “唉” використовується першим тоном, що вказує на позитивні емоції. У цьому випадку, Мовець висловлює радість та вдячність за приємну новину.

Під час нашого дослідження ми виявили деякі цікаві закономірності у використанні вигуків в китайській мові, зокрема стосовно їхніх тонів та емоційного забарвлення. Розглянемо їх детальніше:

1) Вигуки, які вживаються першим тоном здебільшого виражають здивування або переляк:

嗳 Āi, 嘿 hēi, 哎 ēi, 哟 yāo, 喂 wēi, 啊 ā.

До прикладу:

“哎，为什么这么害怕呢？”(老舍,1956)

(Āi, wèishéme zhème hàipà ne?)

Ах, навіщо так лякати?

Вигук "哎" у поєднанні з першим тоном вказує на здивування та занепокоєння .

“嗳！你怎么能这么说呢！”(老舍,1956)

(Āi! Nǐ zěnmē néng zhème shuō ne!)

Ах, нащо ти таке сказав?

Тут вигук "嗳" також вживається для вираження здивування чи розчарування відносно того, що було сказано.

Вигуки, які звучать другим тоном, переважно виражають нерозуміння та підозру:

啊 á, 哎 éi, 咦 yí, 哦 ó.

“哎，哎，我为什么没早想到这个呢？”(老舍,1944)

Āi, āi, wǒ wèishéme méi zǎo xiǎngdào zhège ne?

Ай, ай, ну чому ж я не подумав про це раніше?

咦，干嘛不去日本呢？那才是他的祖国啊！（老舍,1944）

Yí, gàn ma bù qù rìběn ne? Nà cái shì tā de zǔguó a!

Хм, а чому б йому не поїхати до Японії? Це ж його Батьківщина!

Вигуки, що вимовляються третім тоном, переважно виражають незадоволення і заперечення:

啊 ǎ, 哎 ěi, 暖 ǎi, 欸 ǎi.

暖, 话不是那未说!

- Ні, зовсім не так!

Вигуки, які звучать четвертим тоном, здебільшого виражають оклик чи відповідь:

哎 èi, 啊 à, 欸 èi.

欸, 好吧! - Так, добре!

Однак, вигуки в китайській мові можуть варіювати в їхньому емоційному забарвленні навіть при умові однакового тону та положення в реченнях. Наведемо приклад: У наступних двох реченнях вигук "哎哟" використовується для вираження різних емоцій.

哎哟, 唬杀我也! 早是在我这里, 若在别处, 性命也送了你的。(关汉卿,1320)

(Āiyō, hǔ shā wǒ yě! Zǎo shì zài wǒ zhèlǐ, ruò zài biéchù, xìngmìng yě sòngle nǐ de)

Ах, ти мене налякав до смерті ! Тепер ти біля мене. Якби ти був деінде, я б віддав тобі своє життя.

У цьому контексті "哎哟" вказує на подив чи навіть страх. Герой твору вживає його, щоб виразити почуття страху та здивування . Тут вигук використовується для передачі несподіванки.

哎哟, 无事了也! 多谢官人、娘子! 若不是官人、娘子, 那里得我这性命来?(关汉卿,1320)

(Āiyō, wú shìle yě! Duōxiè guān rén, niángzǐ! Ruò bùshì guān rén, niángzǐ, nàlǐ dé wǒ zhè xìngmìng lái?)

-Ах, минулось! Дякую вам пані! Якби не ви, пані, як би я вижила?

Тут "哎哟" використовується для вираження полегшення та радості. Головна героїня пережила великий страх та загрозу, але тепер відчуває полегшення. Вигук вказує на зміну емоційного стану від страху до радості чи подяки.

В драматичному жанрі редуплікація вигуків грає важливу роль у посиленні емоційного забарвлення та передання настрою персонажа, або сцени . Такий елемент допомагає краще зрозуміти читачу, або глядачу загальний настрій героїв.

嗯嗯, 那时候我还年轻. (白仁甫, 1921)

Так-так, тоді я був ще молодим.

Також варто зазначити, що двоскладові вигуки також мають властивість подвоюватися. До прикладу :

哎哟哎哟, 吓我一跳。 (白仁甫, 1921)

Ой-ой, налякала мене!

哎呀哎呀! 我这是干了些什么呀! (白仁甫, 1921)

Ай-ай, ну що ж я наробив!

Вигуки сучасної китайської мови можуть не лише подвоюватися, але й аткож можуть формувати різні структури, без внутрішніх зв'язків.

Наприклад: "哟, "哟哟", "哎哟", "哎哟哟", " 哎哎哟哟", "哎哟哎哟".

Вигуки за складом можуть бути різними. Можуть бути короткими та складатися із одного складу , та можуть складатися з двох та більше складів.

До прикладу:

Вигуки, складні з багатьох складів, використовуються для вираження більш інтенсивних емоцій або станів. Це може бути враження удивлення, схвалення, шоку, захоплення, болю чи будь-якої іншої сильної емоційної реакції.

Наприклад:

"啊!" (ā) - вигук А складається з одного складу і використовується для позначення здивування, або ж інших емоцій, в залежності від контексту.

"啊啊!" (ā ā) - вигук з подвоєним складом позначає сильніше здивування.

"啊啊啊啊啊啊!" (āāāāā) - в цьому випадку ще більша інтенсивність, яка може вказувати на неймовірне здивування, або іншу сильну емоційну реакцію.

Отже, вигуки з багатьма складами використовуються для того, щоб максимально точно виразити інтенсивність та емоційний стан особи.

Також можливий варіант: "哦噢噢", де важко сказати, чи це одне слово, чи три окремих, і тут варто орієнтуватися на контекст.

Наприклад: 哦噢噢, 这真是令人惊叹! - ой, це дійсно неймовірно

Тож, специфічні особливості фонетичної структури вигуків у китайській мові демонструють їх інваріантність та порушення загальних фонетичних норм китайської мовної системи та особливості тонування. Ці особливості тісно пов'язані з використанням певних інтонаційних схем.

Також, вигуки сучасної китайської мови відрізняються не тільки різноманітністю вимови, але й здатністю створювати різні структури, що не завжди мають внутрішній зв'язок.

Редуплікація є характерною особливістю для цих лексичних одиниць. Фонетична наповненість вигуків в сучасній китайській мові може варіюватися, і один і той же вигук може мати кілька варіантів вимови. Ці варіанти різняться в залежності від контексту вживання, але семантика вигуку в більшості залишається незмінною.

Розглянемо також вплив вигуків на інтонаційну структуру речення:

Інтонаційна структура китайського речення грає значну роль у сприйнятті змісту та виразності мовлення. У китайській мові інтонація має велике значення для вираження смислу та відтворення емоційного забарвлення в мовленні. У китайській мові існує два загальних типи інтонації речення: що знижується і що підвищується.

Інтонація, що знижується, характеризується зниженням висотних інтервалів тонів і ослабленням сили голосу в кінці речення. Оповідальні речення часто вимовляються з цим типом інтонації.

Інтонація що підвищується. Цей тип інтонації виражається в підвищенні рівня голосу та відсутності зниження тону до кінця речення. Запитальні речення часто вживають цей тип інтонації.

Оповідальне речення вимовляється з інтонацією, що знижується. Всі складові тони, крім третього, до кінця речення вимовляються в нижчій смузі частот, у першого і четвертого тону скорочується частотний інтервал, третій тон втрачає висхідну

частину. Тони зазвичай знижуються в кінці оповідальних речень, надаючи їм завершений характер. (Кірнсова Н. 2010. ,с 98)

Тон, що підвищується в запитальних реченнях: У запитаннях головний тон може підвищуватися, виражаючи питання чи цікавість.

Заперечення з 不 вимовляється ненаголошено і повністю втрачає основний тон. Негативна частина є ледве наголошеною, основний тон зберігається, але він не дуже чітко виражений .

"你饶了我好不好? "(老舍,1944)

- Чи ви пощадити мене?

"进来吧, 咱们凑几圈小牌, 好不好? "(老舍,1944)

- Заходьте, давайте зіграємо кілька раундів маленькими картами, добре?

Питальне речення вимовляється з інтонацією, що підвищується. Все речення вимовляється більш рівно, ніж оповідальне, і характеризується зростанням сили голосу до кінця речення так, що останній склад і наступні його ненаголошені склади вимовляються наголошено.

“怎吗? 打人吗” (老舍,1944)

Як? Вдариш когось?

“不会叫汽车吗” (老舍,1944)

Ви не знаєте, як викликати автомобіль?

Речення зі службовим словом 啊, що мають значення вигуку, вимовляються з інтонацією, що понижується , при цьому темп вимови повільний. Час вимовлення мови теж збільшується.

“祁伯伯, 日本人要是用炮把城轰平了, 倒比这么坑害人强啊!” (老舍,1944)

(Qí bóbo, rìběn rén yàoshi yòng pào bǎ chéng hōng píngle, dào bǐ zhème kēnghài rén qiáng a!")

-Дядьку Ці, краще, якби японці використали артилерію, щоб зрівняти місто, ніж так шкодити людям!

“人到底是人哪, 况且, 钱先生是他的好友啊!” (老舍,1944)

(Rén dàodǐ shì rén nǎ, kuàngqiě, qián xiānshēng shì tā de hǎoyǒu a!)

-Люди все-таки є люди, і крім того, пан Цянь — його хороший друг!

Вигуки безпосередньо впливають на структуру речення та вимову складів. Це можна розглянути на прикладі вигуку 啊.

Коли 啊 вживається наприкінці речення, нерідко відбувається асиміляція, змінюється і інтонаційна структура речення. Існує певна закономірність, для зображення таких закономірностей, ми взяли репліки із твору “茶馆” автора Лаоше (老舍, 1956).

1) Коли попередній звук закінчується на і або u, то читається як «ya», і записується ієрогліфом 呀:

"我不大放心家里呀!" - "Wǒ bù dà fàngxīn jiālǐ ya!"

"马老太太，咱们是得另打主意呀!" - Mǎ lǎo tài tài, zánmen shì dé líng dǎzhǔyì ya!

"孙七爷，你白活这么大的岁数呀!" - Sūn qī yé, nǐ bái huó zhème dà de suìshu ya!

"别教太太想我们娘儿三个圈弄她一个人！你来呀!" - "Bié jiào tài tài xiǎng wǒmen niáng er sān gè quān nòng tā yīgè rén! Nǐ lái ya!"

"别劝着人家分家呀!" - "Bié quàn zhe rén jiā fēn jiā ya!"

"你们找陈什么球那小子去呀!" - "Nǐmen zhǎo chén shénme qiú nà xiǎozi qù ya!"

"日本人至少也是老虎呀!" - Rìběn rén zhìshǎo yěshì lǎohǔ ya!"

2) Коли попередній звук закінчується на "u", "ao", "iao", то 啊 вимовляється "wa", і записується 哇:

"那好哇!" - "Nà hǎo wa!"

"蓝东阳不能对日本人表示抗议，任凭汗水顺着他那张绿脸往下流个不停，要是这会儿瑞全来了可怎么好哇!" - Lán dōngyáng bùnéng duì rìběn rén biǎoshì kàngyì, rènpíng hànshuǐ shùnzhe tā nà zhāng lǜ liǎn wǎng xiàliú gè bù tíng, yàoshi zhè huì er ruì quán láile kě zěnmē hǎo wa!"

“咱们月间的收入太少哇!” Zánmen yuè jiān de shōurù tài shǎo wa!"

"刚才都哭了一大阵啦！二爷愿意带着他们，胖婶儿嫌麻烦，不准他们去，你看两个小人儿这个哭哇！" - Gāngcái dōu kūle yī dà zhèn la! Èr yé yuànyì dàizhe tāmen, pàng shēn er xián máfan, bù zhǔn tāmen qù, nǐ kàn liǎng gè xiǎo rén er zhège kū wa!

3) Якщо попередній звук закінчується на "n", тоді вигук читається "na", і пишеться як "哪":

"你也去看看哪！" - Nǐ yě qù kàn kàn nǎ!

"真气死人哪！" - "Zhēn qì sǐrén nǎ!"

"他晓得树大招风，官大招祸，而不愿意子孙们发展得太快了——他自己本是贫苦出身哪！" - Tā xiǎodé shùdàzhāofēng, guān dà zhāo huò, ér bù yuànyì zǐsūnmen fāzhǎn dé tài kuàile——tā zìjǐ běn shì pínkǔ chūshēn nǎ!"

"你的岁数已经不小了，别老教妈妈悬着心哪！" - Nǐ de suìshu yǐjīng bù xiǎole, bié lǎo jiào māmā xuánzhe xīn nǎ!"

4) Після звуку, що закінчується на "ng", вимовляється "nga", записується 啊:

"李空山不过是个科长啊！" - "Lǐ kōngshān bùguò shìgè kē zhǎnga!"

"变动，老人的一生中看见了多少变动啊！" - Biàndòng, lǎorén de yīshēng zhòng kànjiànle duōshǎo biàn dòng a!

"我虽然是男人，可是东阳和我一样啊！" - Wǒ suīrán shì nánrén, kěshì dōngyáng hé wǒ yīyàng a!

"我当了里长啊！" Wǒ dāngle lǐ cháng a!

5) Якщо склад, що передує вигуку 啊, закінчується «i» після звуків «zh», «ch», «sh», «r», читається як «ra», однак пишеться 啊:

"这算什么回子事啊？" - Zhè suàn zěnmé huí zi shì ra?

"赶到妈妈问他“多咱办喜事啊” - Gǎn dào māmā wèn tā “duō zan bàn xǐshì ra.

Таким чином, інтонаційний малюнок безпосередньо залежить від розташування вигуків у реченні.

3.2 Семантичні функції вигуків в драматичних китайських текстах

Як ми зазначали раніше, вигук – це частина мови, яка служить для вираження емоцій та почуттів людини. Сучасна драматургія в китайській культурі вирізняється багатством мовних засобів, які допомагають авторам та акторам краще передавати почуття та емоції та загальній настрій. Одним із таких мовних засобів є вигуки. Тож щоб краще дослідити явище вигуку нам слід розкрити семантичні функції вигуків у китайських драматичних творах. Це дозволить нам краще зрозуміти, як вигуки використовуються для передачі емоційного стану персонажів, впливають на сприйняття сцени та сприяють поглибленню аудиторської емпатії.

Щодо семантики вигуків, то вона має конкретно-ситуативний характер і розкривається у контексті, у зв'язках із іншими словами, за допомогою інтонації, може доповнюватися мімікою, жестами. (Chao Y., 1968)

Під час дослідження драматичних творів, таких як “拜月亭”, “東方朔傳說”, “茶馆”, “四世同堂”, “唐明皇秋夜梧桐雨”, “鲁斋郎” ми помітили певну закономірність, а саме, що більшу кількість вигуків, за своїми семантичними функціями, ми можемо поділити на наступні групи:

Перша група- вигуки, що виконують функцію передачі почуття захоплення;

Друга- вигуки, що виконують функцію передачі почуття радості;

Третя- вигуки, що виконують функцію прояву почуття здивування;

Четверта- вигуки, які виконують функцію відображення почуття жалю;

П'ята- вигуки, що відповідають за передачу почуття переляку, страху;

Шоста- вигуки, які виражають почуття болю;

Сьома - вигуки, що використовуються засіб вираження іронії;

Восьма- вигуки, що використовуються як засіб вираження осуду, незгоди;

Дев'ята- вигуки, які використовуються для вираження розуміння;

Десята група- вигуки, що слугують для вираження сумніву;

Та одинадцята група- група вигуків, що використовуються в реченні, як засіб вираження огиди, неприязні.

1) До першого типу вигуків, ми віднесли вигуки, що виражають захоплення. Це такі вигуки як 啊, 呵, 哦, 喝, 嘿, 哟, 嘖, 哇 тощо. Розглянемо детальніше на прикладах:

"哇! 况且, 他准知道自己没有得罪过日本人, 难道日本人——不管怎样不讲理——还不准一个老实人庆一庆七十五的寿日吗?" (老舍, 1944)

(Wa! Kuàngqiě, tā zhǔn zhīdào zìjǐ méiyǒu dézuìguo rìběn rén, nándào rìběn rén—bùguǎn zěnyàng bù jiǎnglǐ——hái bù zhǔn yīgè lǎoshí rén qìng yī qìng qīshíwǔ de shòu rì ma?)

- Отакої! Крім того, він повинен знати, що не образив японців. Невже японці - хоч як це нерозумно - все-таки не дозволяють чесній людині святкувати його сімдесят п'ятиріччя?

У двох прикладах вигук виконує функцію вираження здивування.

2) Другий тип вигуків - це вигуки, що виконують функцію передачі почуття радості; До цього типу, належать такі вигуки, як 啊, 呵, 嘿, 哎, 哦, 哈.

"嘿, 你猜我得到了什么好消息?" (老舍, 1956)

(Hēi, nǐ cāi wǒ dédàole shénme hǎo xiāoxi?)

Ей, вгадай, які чудові новини я отримав?

Вигук "嘿" з першим тоном в даному контексті вказує на зацікавленість або радість, що передає загальний позитивний настрій.

"今天天气真好, 啊!" (老舍, 1956)

(Jīntiān tiānqì zhēn hǎo, a!)

- Сьогодні дійсно чудова погода, а!

У цьому випадку вигук "啊" використовується для вираження радості або захоплення відмінною погодою.

3) До третього типу вигуків належать вигуки, що виконують функцію прояву почуття здивування;

"哗啦! 连杯子带窗户上的一块玻璃全碎了"。(老舍, 1944)

(Huālā! Lián bēizi dài chuānghù shàng de yīkuài bōlí quán suìle)

- Ого! Пробило наскрізь разом зі склом і шматком скла з вікна.

4)Третій тип, це вигуки , що виражають жаль, горе, страждання, смуток, розчарування;

哼,咳,吁,哎, 唉 哦...

“呵! 早是俺两口儿背井离乡!”(白仁甫,1921)

(Hē! Zǎo shì ǎn liǎngkǒu er bèijǐnglíxiāng!)

-Ах! Ми з дружиною давно змушені були залишити рідне місто!

Тут вигук "呵" вказує на враження, яке пов'язане зі смутком та ностальгією через втрату рідного міста.

“阿! 你可怎生便与这般狠心?”(白仁甫,1921)

(Ā! Nǐ kě zěn shēng biàn yǔ zhè bān hěnxīn?)

-Ах! Як ти міг бути таким жорстоким?

В даному випадку вигук "阿" використовується для вираження обурення чи здивування щодо жорстокого чи безжалісного вчинку.

“啊, 夫人, 奸臣当道, 专与正人作对, 在这京城之中, 与在乡下, 一样受害, 并无多少不同!”(老舍,1959)

(A, fūrén, jiānchén dāngdào, zhuān yǔ zhèngrén zuòduì, zài zhè jīngchéng zhī zhōng, yǔ zài xiāngxià, yīyàng shòuhài, bìng wú duō shào bùtóng!)

Ах, пані, при владі зрадники і завжди проти праведних. У цій столиці вони терплять ті самі наслідки, що й в селі.

Тут вигук "啊" вказує на здивування або обурення в зв'язку з тим, як зрадники управляють країною, завдаючи їм шкоди.

“哼, 瑞宣, 你又不是个小孩子, 还需要老三说几句好听的话鼓励你?” (老舍,1944)

(Hēng, ruì xuān, nǐ yòu bùshì gè xiǎo háiizi, hái xūyào lǎo sān shuō jǐ jù hǎotīng dehuà gǔlì nǐ?)

Ех, Жуйсюань, ну ти ж не дитина. Тобі все ще потрібна третя дитина, щоб сказати кілька приємних слів, щоб підбадьорити тебе?

У цьому прикладі вигук “哼” позначає обурення.

"哦! 老大哥, 我的天哪" - О, старший брат, о мій Боже!

Як ми можемо помітити, вигук в даному реченні надає ефекту жалю та смутку, і допомагає краще передати загальний настрій картини.

"唉, 活了七十多了, 还从来没见过用黑纸糊窗户的呢, 这才真是为国吊丧呢! ". (老舍,1944)

- Ох, я прожив більше сімдесяти років, і не бачив, щоб хтось чорним папером заклеював вікна. Це справді траур для країни!

У цьому реченні вигук "唉" виражає розчарування мовця.

5) До п'ятої групи належать вигуки, що позначають страх та переляк. До цієї групи належать: 啊, 呵, 吓, 噢, 哟.

“噢! 我迷路了” (汤显祖,1598)

(Ō! Wǒ mílùle) Ох, я заблукав!

В цьому випадку вигук "噢" додає емоційного забарвлення до висловлення, підкреслюючи ступінь страху від того, що головний герой заблукав.

б) Наступна група вигуків- це вигуки , що позначають реакцію на фізичний дискомфорт: Деякі вигуки можуть вказувати на фізичний дискомфорт чи біль. Наприклад, "哎哟" (Āiyō) часто використовується, коли людина відчуває невеликий фізичний біль або дискомфорт, наприклад, коли вона вдаряється об щось легко.

“哎哟! 他们吊了我三个钟头, 腕子断了! 断了!” (老舍,1944)

(Āiyō! Tāmen diào le wǒ sān gè zhōngtóu, wànzǐ duàn le! Duàn le!)

- Ой-ой! Я три години висів , а в мене зап'ястя зламано! Воно зламано!

7) Далі розглянемо вигуки, що виражають жартівливість, іронію, сліх, глузування. Це такі вигуки як :哈, 喜, 呵, 哈哈, 嘻嘻, 呵呵

Розглянемо приклад вживання таких вигуків:

"哈, 这点挫折算什么呢? 他的眼亮起来, 难道没有那点钱, 就不继续工作了吗? ". (老舍,1944)

(Hā, zhè diǎn cuòzhé suàn shénme ne? Tā de yǎn liàng qǐlái, nándào méiyǒu nà diǎn qián, jiù bù jìxù gōngzuòle ma?)

- Ха, ну що ж за невдача така ? У нього загорілися очі. Якби в нього не було тих маленьких грошей, чи не працював би він далі?

"哈，假若他真去探听军事消息，他便是参加了世界战争！" (老舍,1944)

(Hā, jiǎruò tā zhēn qù tàntīng jūnshì xiāoxī, tā biàn shì cānjiāle shìjiè zhànzhēng)

Ха, якби він справді пішов розпитувати військову інформацію, то брав би участь у світовій війні!

"哈哈，祁先生，咱们赢啦." (老舍,1944)

(Hāhā, qí xiānshēng, zánmen yíng la)

- Ха-ха, містере Ці, ми виграли.

我这是想让瞎驴变先生啊,呵呵...(白仁甫,1921)

(Wǒ zhè shì xiǎng ràng xiā lú biàn xiānshēng a, hēhē...)

Я хочу перетворити сліпого осла на джентльмена, ха-ха...

8)Ще один тип вигуків, який ми помітили це вигуки, що виражають незгоду, заперечення, сумнів; Це такі вигуки , як :唉,嚯,吓... Розглянемо на прикладі речень з текстів:

啊？我与严侍郎素无来往，为何约我赴宴？ (老舍,1959)

(A? Wǒ yǔ yán shìláng sù wú láiwǎng, wèihé yuē wǒ fù yàn?)

Що? Я ніколи не мав справ з міністром Яном. Чому ви запросили мене на банкет?

“唉，少抱怨两句吧。咱们怎么办，这才要紧！” (老舍,1944)

(Āi, shǎo bào yuàn liǎng jù ba. Zánmen zěnmē bàn, zhè cái yào jǐn.)

- Гей, перестань скаржитися. Що ми робимо, ось що важливо!

“哼，那还耽误什么工夫！” (老舍,1944)

(Hēng, nà hái dānwù shénme gōngfū!)

-Хм! Що толку витрачати час!

В цьому реченні персонаж за допомогою вигуку виражає незгоду

“啊? 你确定这么做是对的吗?” (老舍,1944)

(A? Nǐ quèdìng zhème zuò shì duì de ma?)

- Що? Ти впевнений, що ти правильно вчинив?

В цьому випадку вигук "啊" виражає сумнів.

9) Наступним типом були вигуки, які виражають згоду, розуміння, осмислення, або ж не розуміння;

До цієї групи ми можемо віднести наступні вигуки: 哦, 嗯, 唉. Переглянемо на прикладі:

嗯! 嗯! 有些道理! 还请哪几个官儿? 那杨顺如何? (老舍,1959)

(Ǒ! Ǒ! Yǒuxiē dào! Huán qǐng nǎ jǐ gè guān er? Nà yáng shùn rúhé?)

Мг! Мг! Ну доля правди в цьому є! Кого з офіційних осіб запрошувати? А як щодо Ян Шуня?

"嗯, 嗯, 每月再开除几个学生, 又多落下几份粮! 哎哟, 哎哟, 我为什么没早想到这个呢?" (老舍,1944)

- Ага-ага, якщо ми щомісяця виганятимемо ще кілька студентів, то втратимо ще кілька паїв! Ну чому я про це не подумав раніше?"

"哦, 我明白她为什么生我的气了". (老舍,1944)

- Аа, тепер я зрозумів чому вона на мене ображена.

В перших двох прикладах вигуки виконують функцію передачі розуміння. Вказують на те, що мовець зрозумів, або осмислив інформацію.

“嗯——白巡长闭了会儿眼, 从心中搜寻妙计。”我倒有个主意, 就怕您不赞成!” (老舍,1944)

(Ǒ——bái xún zhǎng bìle huì er yǎn, cóng xīnzhōng sōuxún miàoji."Wǒ dào yǒu gè zhǔyì, jiù pà nín bù zànchéng!")

Аа... — Інспектор Бай на деякий час заплющив очі, шукаючи в собі гарну ідею. — У мене є ідея, але я боюся, що ви з нею не погодитесь!

В цьому прикладі вигук “嗯” виражає осмислення.

“嗯？瑞宣似乎没听明白。”(老舍,1944)

(Ǒ? Ruì xuān sìhū méi tīng míngbái)

A? Жуйсюань, здається, не розумів.

В цьому випадку вигук виражає не розуміння, вимагає уточнення.

10) Вигуки, що позначають сумнів. До цього типу вигуку належать: 唔, 嗯, 哎, 喔. Наведемо приклад:

哎, 怎么会这样呢? " (老舍,1959)

("Āi, zěnmē huì zhèyàng ne?") "Ей, як це може бути?"

Це речення включає в себе вигук "哎", який вказує на вираження сумніву, здивування або невдоволення. Разом із займенником "怎么", створюється питальне речення.

11) Останнім типом, є вигуки, що виражають зневагу, огиду; 呸, 啐, 哼, 吓, тощо. Візьмемо до прикладу речення :

"呸, 真可恶!" (老舍,1944)

(Pēi, zhēn kěwù!)- Фу, яка ж гидота!

“猛的，他啐了口唾沫，“呸，什么也别再想!” (老舍,1944)

(Měng de, tā cuile kǒu tuòmò, "pēi, shénme yě bié zài xiǎng!)

- Він розлючено сплюнув: "Тьфу, не думай більше ні про що!"

В цих прикладах Лао Ше завдяки вигукам позначив огиду персонажів свого твору.

Також за семантичними функціями вигуки можна розділити на:

- емотивні вигуки . Це вигуки, що висловлюють почуття та емоції
- волевитивні вигуки – вигукові спонукання, які передають волюве збудження або волювий наказ (тобто волевиявлення мовця). Серед інших вигуків відприслівникові імперативи мають найвищий ступінь інтенсивності спонукальної ознаки.

- етикетні вигуки.

1) Волетивні вигуки - це такі вигуки, що використовуються для привертання уваги, виявлення емоцій або вираження труднощів. В свою чергу волетивні вигуки ми можемо розділити на:

а) вигуки, які використовуються як засіб, щоб привернути увагу для того, щоб вступити в розмову, запитати про щось, запропонувати щось:

喂 (wèi), 哎 (āi), 啊 (ā), 呵 (hē), 嗨 (hāi), 喂 (wèi), 呃 (è), 咳 (hāi), 嘿 (hēi). До прикладу:

“嗨!” 那个人出了声: “还不他妈的滚?” (老舍, 1944)

(“Hāi!” Nàgè rén chūle shēng: “Hái bù tā mā de gǔn?”)

“Гей!” — сказав чоловік, “чому б тобі не забратися геть звідси?”

б) Вигук, що виражає заклик до тиші: 嘘 (xū), 唻 (chī)

“钱先生低声说: “嘘” (老舍, 1944)

(Qián xiānshēng dī shēng shuō: “Xū”)

-Пан Цянь прошепотів: “Тсс”

2) Емоційні (емотивні) вигуки

Розглянемо детальніше емотивні вигуки. Емотивні вигуки - це вигуки, що виражають захоплення, здивування відчай, жаль, тугу, невдоволення, агресію, зневагу, огиду, іронію тощо).

“真没想到啊! 真没想到!” “Неочікувано! Неочікувано!” (老舍, 1944)

В цьому уривку герой робить акцент на своєму здивуванні використовуючи вигук “啊” Цей вигук вказує на передачу емоції - здивування.

При цьому варто зазначити, що емоційні вигуки в свою чергу поділяються на вигуки з позитивною та вигуки з негативною конотацією. Однак ми не можемо чітко затверджувати про приналежність вигуків до певної категорії, адже більшість вигуків є нейтральними. А ось своє позитивне чи то ж негативне забарвлення набуває завдяки ситуації в якій він вживається, або ж завдяки міміці, чи загальним настроєм розмови чи тексту.

Під часу нашого дослідження ми зіткнулися зі складністю підбору перекладу деяких вигуків на українську мову. Це було дійсно складним завданням, знайти

аналог в українській мові. Це пов'язано в першу чергу з можливістю варіативного перекладу одного і того ж вигука. Візьмемо до прикладу вигук "啊". Він може виражати захоплення, розчаруванняв залежності від контексту :

"他们有一切的方便，咱们什么也没有啊！" розчарування (老舍,1944)

У них все є всі зручності. У нас немає нічого!

"啊，好孩子！去泡一壶茶，我买来好东西给你们吃"захоплення (老舍,1959)

Ах, яка хороша дитина! Піди завари чаю, а я куплю тобі щось смачненьке поїсти".

Або ж візьмемо до прикладу вигук "哈"

"想起来了！他姓冠！哈哈！"радість (老舍,1944)

-Я пригадав! Його прізвище Гуань! ха-ха!

"哈哈，他的比鸡鸭的大不了多少的脑子搁不下许多事！" насмішка (老舍,1944)

Ха-ха, його мозок не набагато більший за мозок курки , він не може вмістити в себе так багато речей!

Під час нашого дослідження ми також помітили певну закономірність вживання вигуків. А саме: для прикладу ми взяли твір "四世同堂" автора Лао Ше та провели статистичний аналіз. Для проведення аналізу ми взяли вигуки :

З емотивною функцією: "哇", "哈", "啊", "咦", "嗨", "吓", "呦", "哼", "哈", "哼", "哎呀".

З етикетною функцією: "拜托!", "谢谢!", "真对不起!", "请!".

З волетивною функцією : "喂", "嘘", "唉", "嘿".

З дослідження було виявлено , що від загального вживання вигуків вигуки з емотивною функцією (тобто з функцією вираження емоцій) вживаються у 65, 48% випадків, а от волетивні у 21, 32% та етикетні від загальної кількості вживання складають 13, 2%.

Варто зазначити, що вигуки з найбільшою кількістю вживання були :

啊 ! А! був вжитий аж 251 раз; 哼! гм! Повторювався 97 разів; 哈! ха! Повторювався 82 рази, без включення редуплікації; 哇 !Вау! Ого! 62 рази.

Та з найменшою кількістю: 拜托 ! будь ласка 3 рази; 谢谢! Дякую! 8 разів; 真对不起! Мені дуже шкода ! 2 рази; 请! будь ласка! 7 разів.

Також ми помітили, що вигуки з функцією вираження емоцій більше вживались із позитивною конотацією . А саме :

Вигуки з позитивною конотацією вживались у 66.58%.

А от вигуки з негативною конотацією вживались у 33.42 % випадках .

Проте варто зазначити, що деякі вигуки , можуть вживатись в позитивній та в негативній конотації, залежно від контексту.

Цікаво фактом є , що найбільш вживаним вигуком у " 四世同堂" був вигук "啊", який був вживаним 251 раз. У позитивній конотації 135 разів, у негативній конотації 52 рази, та у нейтральній конотації 52 рази.

Як ми вже зазначали, у китайській мові один і той же вигук може виражати різне емоційне забарвлення. Наприклад такі вигуки як 啊 чи 哇 можуть використовуватись для вираження, як позитивних емоцій, так і негативних. Визначити, чи вигук з позитивною, негативною чи навіть нейтральною конотацією можна лише за контекстом. Саме ця властивість створює труднощі у визначенні вигуку до певної емоційної категорії. Можна зазначити, що вигуки відрізняються від інших мовних одиниць своїми граматичними та семантичними особливостями. Також вигуки в китайській мові мають особливості у своєму фонетичному оформленні . Тож, можна зробити висновок, що вигуки за своїм емоційним забарвленням можна поділити на:

1. Вигуки з позитивною конотацією;
2. Вигуки з негативною конотацією;
3. Вигуки з нейтральною конотацією.

Під час аналізу драматичних творів таких як "茶馆" та "四世同堂" автора Лао Ше, ми також виявили, що є вигуки, які найчастіше вживаються для вираження певного емоційного забарвлення. До прикладу :

1. Вигуки з позитивною конотацією:

啊, 嘿, 吓, 嗨, 哈.

2. Вигуки з негативною конотацією:

哎呀、呸、吓、啐、唉、哼.

3. Вигуки з нейтральною конотацією:

啊, 嗨, 嘘, 啊呀, 啊哈, 阿呀, 啊呦, 哎哈.

Під час відбору найбільш вживаних вигуків в тому чи іншому емоційному забарвленню, ми помітили, що більша частина вигуків може виражати різні емоції, що вказує на їх багатофункціональність.

Простежити все різноманіття вигуків, їх ролі та функції ми можемо на прикладі твору "四世同堂" автора Лао Ше. Цей твір був обраний як матеріал дослідження, тому що містить у собі велику кількість ситуацій різного емоційного забарвлення.

Розглянемо приклади вигуків у різних комунікативних ситуаціях досліджуваного твору і розподілимо їх за згаданими раніше групами вигуків у китайській за емоційним забарвленням :

1) Вигуки з позитивним емоційним забарвленням:

Вигук "嗯" в реченні може виражати згоду.

"嗯——好点啦!" - Ага, ну це вже краще! (老舍,1956)

"嗯嗯, 嘿, 不错不错" - Да-да, мг, не погано! (老舍,1956)

2) Вигуки з негативним емоційним забарвленням:

2.1 Вигук "哟" вживається на початку речення виражає почуття страху, чи переляку.

"“哟!” 大嫂吓了一跳”。 "ой!" — злякалася невістка. (老舍,1956)

2.2 Вигук "唉" використовується для демонстрації смутку та журби. До прикладу:

““祁先生! 唉——” 他长叹了一口气。“你, 你, 有一块钱没有?”(老舍,1944)

- "Містер Ці! Ох..." Він протяжно зітхнув. "У вас, у вас є гроші?"

2.3 Вигук "哎哟" в даному контексті виражає біль.

""哎哟! 哎哟!"他从牙缝里放出点再也拦不住的哀叫"。(老舍,1944)

"Ой! Ой!" - викрикнув він з-під зубів, він більше не міг це стримувати.

2.4 В наступному реченні вигук "哼" вказував на не розуміння ситуації мовцем.

Часто цей вигук вживається саме в негативному контексті.

""哼! 我就不明白他们要那些狮子干吗?"她仍是纳闷"。(老舍,1944)

- Хм! Я не розумію, нащо їм ті леви? Вона все ще була спантеличена.

2.5 Вигук "哈" виступає в контексті насмішки.

"他们没—敢—打! 哈哈!"老人冷笑了一声"。(老舍,1944)

- Вони не насміляться вдарити! Ха-Ха! Старець холодно посміхнувся.

Вигуки не мають фіксованого значення. Їхнє значення залежить від контексту, ситуації мовлення та інших факторів, таких як інтонація, міміка, жести тощо. Вигуки можуть використовуватися не тільки для вираження емоцій, а й для виконання інших функцій, таких як спонукання до дії, підтвердження або заперечення, завершення висловлювання тощо.

За нашим спостереженням ми змогли виділити ще декілька основних семантичних функцій вигуків:

Здивування чи враження від події: Вигуки можуть використовуватися для вираження здивування чи враження від подій чи обставин. Наприклад, "嗒".

Реакція на фізичний дискомфорт: Деякі вигуки можуть вказувати на фізичний дискомфорт чи біль. Наприклад, "哎呀" (āi yā) часто використовується, коли людина відчуває невеликий фізичний біль або дискомфорт, наприклад, коли вона вдаряється об щось легко.

Заохочення або підтримка: Деякі вигуки можуть використовуватися для вираження підтримки чи заохочення. Наприклад, "加油" (jiāyóu) дослівно перекладається як "піддай жару" і використовується для підтримки чи підбадьорення в труднощах "Давай!", " Вперед!".

Цікавість або диво: Вигуки можуть використовуватися для вираження цікавості або дива. Наприклад, "哦" .

3.3 Граматико-синтаксичні функції вигуків

Традиційний лінгвістичний підхід визначає вигуки в граматичному аспекті. У цьому плані як китайські, і українські вигуки мають близькі статусні граматичні характеристики незначущих і неслужбових частин мови, які з синтаксичної точки зору, не виконують граматично-структурних функцій, тобто не є членами речення. У лінгвістиці поширеними є класифікації вигуків за семантичною ознакою. У китаїстиці такого підходу дотримуються багато лінгвісти — Ма Цзяньчжун, Ван Лі, Лі Цзінсі та ін. МаЦзяньчжун класифікує вигуки відповідно до їх семантичних ознак. Ван Лі, навпаки, приділяє більше уваги синтаксичним особливостям китайських вигуків. Ван Лі зазначав, що вигук не входить у структуру речення, тільки передає емоції, такі, як гнів, подив, смуток і подібні. Узагальнюючи ці дві позиції, можна визначити, що китайські вигуки як вирази, які використовуються в усному мовленні, є незалежними і не входять до структури речення.

Автори сучасних китайських граматик дотримуються іншої позиції, диференціюючи вигуки за структурними параметрами. Зокрема, Ван Цзицян (Wang Ziqiang, 1998.) у своїй статті «Частини мови в основі прототипу системи» описує вигуки як «частину мови, яка не залежить від інших слів у реченні, будучи лише одним із компонентів цього речення». Він також зазначає, що «вигук не має синтаксичних відносин з іншими словами в реченні, часто стоїть на початку речення, іноді вставляється в середину речення». (Ван Лі, 1987, с. 374)

У китайській мові вигуки наділяються такими граматичними властивостями:

- а) у вигуків існує власне лексичне оточення, у можливості якого входить своєрідність граматичної оформленості цієї частини мови;
- б) вигуки в поодиноких випадках можуть функціонувати як член речення;
- в) вигуки мають можливість поєднуватися з 的 (de), 起来 (qilai), 着 (zhuo), 了 (le);

г) вигуки здатні редуплікуватися.

Тож розглянемо це детальніше:

а) Граматична функція, присудок і вигуки : Вигуки задовільняють граматичні ознаки дієслів . Розглянемо граматичні функції вигуків і їх задоволення граматичними ознаками дієслів.

Вигуки можуть вживатись із заперечними словами "不, 没".Розглянемо наступний приклад:

“一声没哼, 我把车拉出去了, 反正我心里有数儿!” (老舍, 1944)

Yīshēng méi hēng, wǒ bǎ chē lā chūqùle, fǎnzhèng wǒ xīn li yǒushù er!

- Без жодного звуку, я витягнув машину. Як би там не було , я знав, що робити!

Просте вигуки не можуть вживатись разом із "很". Вигуки, не можна видозмінювати за допомогою "很". Немає такої структури, як "很啊、很嗯、很哦、很哼、很咦", тому вигуки не мають ознак прикметника.

Досить часто вигуки можуть оформлюватись "原因宾语" каузативним об'єктом (додатком) . Такі приклади ми часто можемо почути в розмовній мові. Наприклад:

"咦什么?" "哟什么?" "哼什么?", "哈哈什么? "

Деякі вигуки можуть також вживатись із об'єктами з іншими семантичними властивостями. Наприклад:

“啐! 啐!”海喜喜响亮地朝两手啐了两口唾沫, “你闪开, 看我的” (老舍, 1944)

(оформлюється "受事宾语" об'єктом-пацієнтом)

“Cui! Cui!” Hǎi xǐ xǐ xiǎngliàng de cháo liǎngshǒu cuile liǎngkǒu tuòmò, “nǐ shǎn kāi, kàn wǒ de”

«Тьфу!Тьфу!» Хай Сісі голосно плюнув на обидві руки: «Відійдіть і подивіться на мене».

Вигуки можуть оформлюватись різними прислівниками. До прикладу :

"瑞宣不知在什么时候已经轻轻的走开了。他不由的"嗯?"了一声" (老舍, 1944)

(Ruì xuān bùzhī zài shénme shíhòu yǐjīng qīng qīng de zǒu kāile. Tā bù yóu de "ń?" Le yīshēng)

- У якийсь момент Жуйсюань обережно відійшов. Не витримавши, сказав "А?"
Вигуки можуть оформлюватись частками "了" та "着"

Розглянемо це на прикладі :

"然后，他的眼向大赤包放出最诚恳的关切，头向高第连连的点着，右耳向桐芳竖着，鼻子和口中时时的哼着，唧着，叹息着。"(老舍,1944))

(Ránhòu, tā de yǎn xiàng dà chì bāo fàngchū zuì chéngkěn de guānqiè, tóu xiàng gāo dì liánlián de diǎnzhe, yòu ěr xiàng tóng fāng shùzhe, bízi hé kǒu zhòng shíshí de hēngzhe, jīzhe, tàn xīzhe.)

- Тоді в його очах відобразилася найщиріша турбота про Да Чібао. Він кивнув головою Гауді, направивши праве вухо в сторону Тунфан. Час від часу з його носу та його вуст було чути бурмотання, шепіт та зітхання.

Далі розглянемо предикативність вигуків.

Предикативність вигуків виражається в наступних аспектах:

а) Вигуки як однослівні речення

Часто вигуки утворюють самостійні речення, причому , варто зазначити, вони можуть утворювати всі чотири види речень (окличне, розповідне, питальне та наказове). Продемонструємо це на прикладі наступних уривків з твору:

"“嗯——”瑞宣的态度还是很诚恳,好教三爷不再暴躁。"(розповідне речення)
(老舍,1944)

- "Що ж... - Жуйсян все ще був щирим, тож міг би навчити його перестати дратуватися.

"“哟!”招弟忽然想起来：“桐芳呢？””(наказове речення)(老舍,1944)

Гей!" Чжаоді раптом згадав: "Де Тонг Фанг?"

"“啊? 洪洞县没好人？””(питальне речення)(老舍,1944)

а? Невже в окрузі Хундон немає хороших людей?

"“哦!”孩子眨眨眼，想了又想，但是想不通。"(окличне речення)(老舍,1944)

Оо! «Дитина моргала і думала про це знову і знову, але не могла зрозуміти.

б) Вигук у ролі присудка та додатка

Функціональність речення формується комплексом засобів вказівки, висловлення і модифікації. Функцію висловлення в реченні виконують присудок, прислівник і додаток. Вигук може виступати як присудок або додаток, відображаючи свою функцію вираження. Наприклад:

“营长只“嗯”了一声,没心思去放下帽翅儿来” (老舍,1944)

(Yíng zhǎng zhǐ “ń”le yīshēng, méi xīnsī qù fàngxià mào chì er lái)

- Командир батальйону лише "хмикнув" і навіть не потрудився опустити крило капелюха.

Поговоримо про приналежність вигуку до частин мови.

Давайте розглянемо які є спільні риси вигуку та дієслова:

Базуючись на дослідження Лі Ліндінга «Сучасні китайські дієслова» [Li Linding, 1990] в якому чітко й докладно розглядаються характеристики дієслів , перераховуються основні характеристики сучасних китайських дієслів, завдяки яким ми можемо провести дослідження подібності характеристик дієслів та вигуків.

Дієслово - це частина мови, яка виражає дію, рух, діяльність, зміну, стан (має форми "часу", "кількості") та взаємовідносини між словами на рівні речення.

Вигук виражає звуковий сигнал з боку особи через рот чи ніс, і має значення, пов'язане із дією чи рухом. З погляду синтаксичної конструкції дієслово часто виступає в ролі центрального елемента в реченні.

Вигук головним чином виступає в ролі присудка, може бути пов'язаний із суб'єктом, об'єктом, чи обставиною . Наприклад:

“而后,他长唉了一声。” (老舍,1944)

(Érhòu, tā zhǎng āile yīshēng.)

- Потім він протяжно зітхнув.

У цьому реченні вигук "唉" виступає в ролі присудка, пов'язаного з суб'єктом "他", обставиною "长" та додатком "一声".

“郭舍人和幾個侏儒嘻嘻哈哈了” (汤显祖,1598)

(Guō shě rén hé jǐ gè zhūrú xīxīhāhāle)

-Гуо Шежен та кілька карликів весело реготали.

У цьому реченні вигуки “嘻嘻哈哈” виступають дієслівним присудком, оформлюючись часткою “了”, разом із підметами “郭舍人”, “侏儒”.

Дієслова мають систему "часу" та "кількості". Вигук теж виявляється в аспектах "часу" та "кількості". Наприклад:

“还没看到化验结果,他就唉了一下午了”。(老舍,1944)

(Hái méi kàn dào huà yàn jié guǒ, tā jiù āi le yī xià wǔ le)

- Перш ніж побачити результати тесту, він зітхав весь день.

(Часовий аспект)

“瑞丰又啊啊了几声，像个惊惶失措的小家兔儿似的，蹦蹦跳跳的，紧紧的跟随在太太的后面” (老舍,1944)

(Ruì fēng yòu ā ā ā le jǐ shēng, xiàng gè jīng huāng shī cuò de xiǎo jiā tù er shì de, bèng dǎ bèng dǎ de, jǐn jǐn de gēn suí zài tài tài de hòu miàn)

- Жуїфен вигукнув кілька разів "а-а", і, наче переляканий маленький домашній кролик, він стрибав і стрибав, і тісно слідував за жінкою.

(Кількісний аспект)

З урахуванням синтаксичних функцій вигуку ми вважаємо, що його можна навіть співвіднести з дієслівним елементом.

Вигуки в китайській драматургії можуть виконувати ще наступні синтаксичні функції:

Першою синтаксичною характеристикою вигуків ми можемо зазначити синтаксичну автономність. Синтаксична автономність, це одна із основних характеристик вигуків, це означає, що вигуки не утворюють ніяких синтаксичних зв'язків з іншими членами речення. Вони можуть займати яке завгодно положення в реченні, проте найчастіше вони вживаються у предпозиції. До прикладу :

“哦，你倒还是从前的你。可我——”她立马儿就打住了。”(老舍,1944)

(Ó, nǐ dào hái shì cóng qián de nǐ. Kě wǒ——” tā lì mǎ er jiù dǎ zhù le)

-Ах, ти все такий же, як і раніше. Але я..." вона одразу ж зупинилася.

李三：哼！皇上没啦，总算大改良吧？（老舍，1956）

(Lǐ sān: Hēng! Huángshàng méi la, zǒngsuàn dà gǎiliáng ba?)

Лі Сан: Хм! Імператор пішов, тож це нарешті велике покращення, чи не так?

"唉，少抱怨两句吧。咱们怎么办，这才要紧！要是大伙儿弄不来那么些个黑布，那怎么办呢？"（老舍，1944）

(Āi, shǎo bào yuàn liǎng jù ba. Zánmen zěnmē bàn, zhè cái yào jǐn! Yàoshi dàhuǒ er nòng bù lái nàme xiē ge hēi bù, nà zěnmē bàn ne?)

-Тьху, перестань скаржитися. Що ми будемо робити, ось що важливо! Якщо ми не зможемо дістати ті чорні ганчірки, що ми будемо робити?

哈哈！别的瞎子杀得，我这个瞎子可杀不得！你们国王已是大祸临头，我是来给他报信的。（汤显祖，1598）

(Hāhā! Bié de xiāzi shā dé, wǒ zhège xiā zǐ kě shā bù dé! Nǐmen guówáng yǐ shì dà huò líntóu, wǒ shì lái gěi tā bào xìn de.)

-Ха-ха! Інші сліпі можуть вбивати, але не я! Ваш король у великій біді, і я прийшов до нього з новинами.

"嗯，日本很快就要败了，所以他们不敢打人了。"（老舍，1944）

(Ń, rìběn hěn kuài jiù yào bài le, suǒyǐ tāmen bù gǎn dǎ rén le)

-Ну, Японія скоро програє, тому вони не наважуються нікого бити.

Вигуки здатні переходити в повнозначні частини мови, набуваючи лексичного і граматичного значення та номінативної функції. У такому випадку вигуки починають виконувати роль члена речення. При цьому вигук може зазнавати синтаксичної асиміляції, тобто змінювати свою морфологічну структуру. У китайській мові вигуки можуть переходити в дієслова та іменники.

Дієслівна асиміляція відбувається, коли вигук починає виконувати функцію присудка, додатку або обставини. До прикладу:

функцію дієслівного присудка:

"他呸了口唾沫。"（老舍，1944）

(Tā pēi le kǒu tuòmò)

- Він плюнув.

У цьому реченні вигук "呸" виконує функцію присудка

“他啊啊了两声，表示愿意立着。”(老舍,1944)

(Tā a ale liǎng shēng, biǎoshì yuànyì lìzhe)

Він двічі вигукнув, висловлюючи свою готовність встати.

У цьому прикладі , вигук “啊啊” також виконує функцію присудка, та оформлюється часткою “了”

Функцію обставини:

“只见东方朔刚到水边上就停住了脚步,哼啊啊地站在河边上,,然后转身就往回走”(汤显祖,1598)

(Zhǐ jiàn dōngfāngshuò gāng dào shuǐ biān shàng jiù tíng zhùle jiǎobù, hēng a a de zhàn zài hé biān shàng,, ránhòu zhuǎnshēn jiù wǎng huí zǒu)

-Дунфан Шуо зупинився, щойно досяг урізу води, став наспівуючи на березі річки , потім розвернувся й пішов назад.

“汉武帝哈哈地摇头说: "大夫差也,女人的力量说与龙相比,即使牛马也不及”。(汤显祖,1598)

(Hàn wǔdì hāhā de yáotóu shuō: "Dàfū chà yě, nǚrén de lìliàng shuō yǔ lóng xiāng bǐ, jíshǐ niúmǎ yě bùjí".)

-Імператор Ву сміючись покачав головою і сказав: "Дафу Сяої, силу жінки не можна порівняти ні з силою дракона, ні навіть з силою вола чи коня". В цьому реченні вигук “哈哈” також виконує функцію обставини.

Іменникова асиміляція: Іменникова асиміляція, відбувається коли вигук виконує функцію підмета, або додатка. Проте, насправді в китайській мові вигуки рідко виконують функцію підмета. Це пов'язано з тим, що вигуки, як правило, не мають лексичного значення і не можуть виконувати функцію суб'єкта дії. Наведемо приклад, коли вигук виконує функцію додатка:

"钱先生低声说: "嘘"" (老舍,1944)

(Qián xiānshēng dī shēng shuō:"Xū")

-Пан Цянь прошепотів: "Тсс"

У цьому прикладі вигук "嘘" виконує роль додатка.

Отже, проявляючи різноманітні граматичні та синтаксичні особливості, вигуки становлять цікавий елемент китайської мовної системи, виділяючись своєю своєрідністю в порівнянні з іншими мовними категоріями. Їх використання додає різноманіття та виразність мовленню, роблячи їх значущим елементом китайської мови.

Висновки до розділу 3

В 3 розділі ми дослідили функційні особливості вигуків на прикладі драматичних текстів на семантичному, граматичному та синтаксичному рівнях. Також ми дослідили фонетичні особливості вигуків та їх вплив на інтонаційну структуру речення. Однією з основних особливостей фонетичної структури вигуків є їх інваріантність. Це означає, що вигуки можуть мати різні фонетичні варіанти, які впливають на їх значення. Іншою особливістю фонетичної структури вигуків є використання тонів. У китайській мові є чотири тони, які можуть змінюватися в залежності від контексту. Вигуки також можуть мати різні тони, які впливають на їх значення. Ще однією особливістю фонетичної структури вигуків є їх склад. Вигуки можуть складатися з одного, двох або більше складів. Односкладні вигуки є найбільш поширеними. Вони можуть виражати такі емоції, як здивування, радість, смуток, гнів тощо. Двоскладні вигуки також зустрічаються досить часто. Вони часто використовуються для посилення емоційного впливу. Багатоскладні вигуки менш поширені, але вони також можуть вживатися для вираження сильних емоцій.

Фонетичні особливості вигуків відіграють важливу роль у розумінні їх значення та використання в мовленні. Вони допомагають краще зрозуміти емоційний стан мовця та його ставлення до того, про що він говорить. Вплив вигуків на інтонаційну структуру речення є доволі значним. Вигуки можуть змінювати тон і висоту голосу,

а також темп і тривалість мовлення. Це, в свою чергу, впливає на розуміння змісту та емоційного забарвлення речення.

У підпункті 3.2 ми досліджували семантичні особливості вигуків на прикладі драматичних творів. Базуючись на дослідження семантичних функцій вигуків ми можемо зробити кілька висновків. Вигуки за своєю семантичною характеристикою можуть поділятися на :вигуки, що виражають подив та захоплення персонажа. Вони допомагають створювати емоційну напругу та привертати увагу глядача до ключових моментів; Вигуки, що виражають згоду, розуміння, осмислення ;Вигуки, що виражають жаль, горе, страждання, смуток .Ці вигуки можуть допомагати поглиблювати співчуття аудиторії до персонажів. Вигуки, що виражають незгоду, заперечення, сумнів .Вони можуть викликати інтригу та конфлікт в сюжеті, підсилюючи драматичність. Вигуки, що виражають зневагу, огиду .Вони допомагають створювати враження відрази та неприязні. Вигуки, що виражають жартівливість, іронію, сміх , глузування :Вони можуть впливати на настрій сцени , створюють комічний ефект. Загалом, вигуки у китайській драматургії виконують різноманітні семантичні функції, сприяючи розкриттю емоцій та відчуттів персонажів, а також впливаючи на сприйняття та емпатію аудиторії.

Також за семантичною функцією, ми розділили вигуки на: емотивні вигуки, волетивні вигуки та етикетні вигуки . Також варто зазначити, що один вигук може мати різне емоційне забарвлення, або ж навіть виконувати різну семантичну функцію в залежності від контексту вживання вигуку. Також нами був проведений статистичний аналіз, який показав, що вигуки з емотивною функцією є найпоширенішими в китайській драматургії та й мові загалом. Це пов'язано з тим, що китайська культура є дуже емоційною і вигуки є важливим засобом для вираження цих емоцій.

У наступному підпункті нашого дослідження, ми зосередились на граматичних функціях вигуків: Вигуки у китайській мові є синтаксично автономними, іноді можуть стояти на початку або в середині речення. Вони можуть функціонувати незалежно від інших слів у реченні, але також можуть взаємодіяти з іншими

граматичними елементами. Вони можуть редуплікуватися, що може підсилити емоційний аспект висловлювання. Вигуки мають ряд схожих характеристик з дієсловом. Вигуки можуть оформлюватися каузативним об'єктом (додатком), що робить їх варіативними та адаптованими до вимог спілкування. Вигуки можуть вживатись із різними об'єктами, включаючи "受事宾语" та різноманітні прислівники. Це розширює їх потенціал висловлення та взаємодії з іншими елементами мови. Вигуки можуть оформлюватись частками "了" та "着". Вигуки можуть виступати як самостійні речення, виражаючи окличні, розповідні, питальні та наказові функції. Це підкреслює їхню гнучкість та важливість у вираженні емоцій та взаємодії в мовленні. Вигуки можуть виконувати функції дієслівного присудка, обставини та додатка, що вказує на дієслівну асиміляцію. Ця асиміляція надає вигукам можливість виражати дії та стан, розширюючи їхню синтаксичну роль в мовленні. Вигуки також можуть виконувати функції іменникової асиміляції, виступаючи як підмет або додаток у реченні. Однак це рідко відбувається, оскільки вигуки, як правило, не мають лексичного значення та мало можливостей виконувати функцію суб'єкта. Функція додатка вигука: Вивчення асиміляції вигуків свідчить про їхню унікальність у китайській мові, де вони відіграють важливу роль у виразності та додаванні кольору в мовленні. Завдяки своїм особливим властивостям, вигуки додають різноманіття та гнучкість у синтаксичну конструкцію речень.

ВИСНОВКИ

У рамках нашої кваліфікаційної роботи, присвяченої функційним особливостям вигуків у китайськомовному драматичному тексті, ми провели дослідження функцій вигуків на різних лінгвістичних рівнях. Розглядаючи семантичний, граматичний та фонетичний аспекти вигуків, ми отримали глибоке розуміння їх ролей у мовленні та спілкуванні.

У першому розділі ми дослідили визначення вигуків базуючись на попередні роботи дослідників, історіографію їх досліджень та дослідили найпоширеніші класифікації вигуків. Під час дослідження ми з'ясували, що точки зору щодо частиномовної приналежності вигуків різних дослідників розходяться, одні лінгвісти вважають що вигуки є самостійною частиною мови та належать до ономапопеї. Історія дослідження вигуків не така і велика. Мовні засоби вираження емоцій здавна цікавили вчених, але як об'єкт лінгвістичних досліджень, вигуки опинилися порівняно недавно. Ми не маємо чіткого уявлення про цей пласт лексики, їм присвячено не так багато досліджень, та навіть зараз все ще є розбіжності щодо тлумачення вигуків та їх приналежності до частини мови.

В ранніх роботах з граматики китайської мови вигуки розглядалися як різновид службових слів, що виражають емоції та почуття. Однак з розвитком лінгвістики дослідники стали усвідомлювати, що вигуки мають певні особливості, які відрізняють їх від інших частин мови.

У сучасній лінгвістиці існує кілька різних підходів до визначення вигуків. Деякі лінгвісти виділяють їх в окремий клас, що стоїть поза розподілом слів частинами мови, інші вважають, що вони займають медіальне становище між знаменними та службовими словами, деякі відносять до службових слів. Інші дослідники вважають, що вигуки можна визначати як окремий лексико-граматичний клас, що складається з незмінних слів, що служать для вираження емоцій на явища навколишньої дійсності.

Ма Цзяньчжун надає фігукам функцію вираження зміну стану на душі людини, але не передбачає лексичного значення. Сін Фуї розглядає вигуки як

звуконаслідувальні слова, здатні виступати як члени речення. Чен Вандао, вказує, що вигуки це напівзнаменні слова, які володіють емоційною функцією.

Сучасні ж граматичні теорії відзначають вигуки як особливий розряд слів, який характеризується синтаксичною автономністю, який не взаємодіє з іншими членами речення та мають характерну особливість, що виражається в здатності позначати емоції та почуття.

Найпоширенішими класифікаціями вигуків є: класифікація за структурою, класифікація за семантичною характеристикою, класифікація за походженням.

Дослідження цих класифікацій сприяє більш глибокому розумінню цих мовних одиниць. Дискусійність та відсутність єдиної думки у цьому питанні свідчать про складність інтерпретації вигуків у китайській мові.

Класифікація за структурою: Розгляд структурних аспектів вигуків дозволяє виділити дві основні категорії: вигуки, що складаються з одного ієрогліфа, та вигуки, що складаються з двох і більше ієрогліфів. У вигуків, що складаються з одного ієрогліфа, часто можна помітити редуплікацію, яка підсилює емоційний аспект висловлювання. Вигуки, що складаються з двох і більше ієрогліфів надають можливість для більшого розмаїття виразності.

Походження Вигуків: Вигуки за їх походженням можна розділити на дві групи: власне китайські та запозичені. Варто зазначити, що найбільше запозичень ми виявили з англійською мови.

Семантична Класифікація: У семантичній класифікації вигуки поділяються на емотивні, волевиявні та етикетні. Емотивні вигуки передають широкий спектр емоцій, та в свою чергу поділяються на вигуки з позитивною конотацією та вигуки з негативною конотацією. Волевиявні вигуки виражають волевиявлення, а етикетні сприяють ввічливості та повазі у мовленні.

З аналізу фонетичних характеристик вигуків випливає, що їхня інваріантність, тони та склад визначають їхні варіації та впливають на емоційне вираження мовця.

В другому розділі ми розглянули два основні підходи до вивчення вигуків - лексикологічний та семантико-комунікативний. Обидва ці підходи допомогли нам

глибоко проаналізувати різні аспекти вживання вигуків та їхню функціональність в мові.

Лексикологічний підхід дозволив нам дослідити вигуки аналізуючи їх структуру, семантику, способи творення та функціональні особливості. Цей підхід розглядає вигуки як особливу частину мови, яка не має лексичного значення, але виконує важливу функцію вираження емоцій, почуттів, волевиявлення та інших значень.

З іншого боку, Семантико-комунікативний підхід дозволив нам більш точно описати функції вигуків у спілкуванні. Також, завдяки цьому підходу ми змогли вивчити вплив контексту на значення вигуку, та дослідити вживання вигуків в різних типах текстів, що є актуальним для нас, та розуміти їх роль у спілкуванні.

Використання різних методів, таких як метод суцільної вибірки, контекстуальний аналіз та функціональний аналіз, дозволив нам отримати комплексний погляд на вигуки і їх функції в конкретному контексті драматичного тексту. Метод суцільної вибірки дозволяє враховувати всі вигуки, що зустрічаються у тексті, щоб отримати максимально репрезентативну картину їх вживання.

Контекстуальний аналіз враховує лексичний та синтаксичний контекст. Однак під час дослідження ми помітили певні недоліки під час використання методу суцільної вибірки. Метод суцільної вибірки стає доволі клопітким методом при великому обсязі матеріалів. І це зрозуміло, оскільки при ручному або навіть автоматизованому аналізі великих обсягів тексту виникає проблема обробки та оцінки всіх вигуків.

Дослідження семантичних аспектів, зокрема в драматичних текстах, дозволило ідентифікувати різноманітні функції вигуків. Вигуки виявилися не лише засобом вираження емоцій, але й важливим елементом виразності, який допомагає авторам і акторам краще передавати почуття та емоції персонажів. Вигуки за своєю семантичною функцією можуть поділятися на : вигуки подиву та захоплення. Вони використовуються для вираження здивування та захоплення. Вони додають життєвості та інтенсивності сценам, роблячи їх більш емоційно-насиченими. Вигуки

згоди, розуміння та осмислення. Ці вигуки вказують на внутрішній стан персонажів та сприяють побудові діалогів. Вигуки жалю, горя та смутку допомагають передати внутрішній конфлікт персонажів. Вигуки незгоди, заперечення та сумніву створюють напругу та підкреслюють конфлікт в діалогах. Вигуки зневаги та огиди створюють враження відрази та допомагають підкреслити негативні риси персонажів.

Також, за семантичної функцією ми визначили три категорії вигуків, а саме : вигуки з емотивною функцією, які в свою чергу поділяються на позитивні , негативні та нейтральні, вигуки з волетивною функцією, та вигуки з етикетною функцією.

Граматичний аналіз підтвердив синтаксичну автономність вигуків, їхню здатність взаємодіяти з іншими граматичними елементами та роль у розширенні синтаксичних конструкцій. Також вигукам властива дієслівна асиміляція та іменникова. Вигуки можуть функціонувати як дієслівний присудок, обставина, додаток, виражаючи різноманітні синтаксичні функції.

То, яким чином вигуки впливають на драматичний твір? Вигуки є одним із основних засобів вираження емоцій у драматичних творах. Вони можуть використовуватися для вираження таких емоцій, як радість, смуток, гнів, страх, здивування, захоплення, тощо. Вигуки також можуть використовуватися для створення атмосфери в драматичних творах. Наприклад, вигуки, які виражають страх, можуть створювати атмосферу тривоги або жаху. Вигуки можуть впливати на емпатію глядачів під час вистави, або читачів під час читання драматичного твору. Вони можуть сприяти розумінню емоцій персонажів і співпереживанню їм.

Отже, вигуки виконують важливу роль як у китайській мові, так і в китайській драматургії. У мові вони допомагають авторам краще передати емоції та почуття персонажів, встановити емоційний зв'язок та створити певний ефект або атмосферу. В драматургії вони виступають як потужний інструмент для створення напруження та динаміки сцени, допомагаючи акторам виразно передавати емоційний стан персонажів. Дослідження ролі вигуків в китайській драматургії є надзвичайно

важливим, оскільки воно сприяє глибшому розумінню китайської мови та культури, воно також може сприяти подальшим дослідженням вигуків китайської мови.

概要

感叹词是表达人类情感最鲜明的方式之一。感叹词是交流过程的重要组成部分，表达说话者的感受和情绪。使用这些词汇单元不仅有助于清晰地表达自己的想法和感受，而且有助于正确感知对话者的表达能力。

对感叹词的研究给我们提出了许多需要解决的问题。我们的理论研究目标是从实践角度揭示感叹词的本质——研究感叹词的特征、使用范围、各种功能的研究及其分类。

我们研究的相关性取决于感叹词研究中尚未解决的问题数量，以及全面描述感叹词在语法、语义和句法层面的功能特征的需求。在鉴定工作中，我们深入研究了汉语戏剧文本中感叹词在语义、语法、语音等不同语言层面的功能。

第一章研究了感叹词的定义、分类和研究历史。关于感叹词的部分语言隶属关系存在不同意见，但我们根据其结构将感叹词分为两大类：重复的单字感叹词和由两个或两个以上字符组成的感叹词。

从来源上看，感叹词分为汉语本土感叹词和借用感叹词，其中大量借用自英语。在语义分类上，区分了情感感叹、意志感叹和礼仪感叹。语音分析指出了不变性、声调和结构在表达情感时的重要性。

在第二章中，我们使用了两种方法：词汇学和社会语言学。词汇学方法使得分析感叹词作为特殊词性的结构、语义和功能成为可能。社会语言学方法有助于研究感叹词在使用的社会背景下的情况。

连续抽样、成分分析、语境分析和功能分析等方法使我们能够全面了解戏剧文本中的感叹词。语义分析揭示了感叹词的多种功能，如表达情感、表达意志、礼仪等。语法分析证实了感叹词的句法自主性及其在句法结构扩展中的作用。它们可以执行不同的句法功能，例如动词谓语、情况或副词。

因此，我们的研究揭示了中国戏剧文本中不同言语和交流层面的感叹词的多面性和重要性。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Арешенков, Ю.О. (2006). Основи лінгвістичних досліджень: Матеріали доспецкурсу для студентів філологічних спеціальностей. Кривий Ріг. -с.50

Гром'як, Р. Т. (2007). Літературознавчий словник-довідник. Київ: видавництво "Академія", 121 с.

Демська, О. (2010). Вступ до лексикографії. Київ: Вид. Дім "КиєвоМогилянська академія".- с.266

Каламбет, С. В. (2015). Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Видавництво Маковецький.

Каптюрова, О.В. (1997). "Використання вигуків в організації мовленнєвої діяльності." Іноземні мови, 2. -с.49–51.

Кірносова, Н.А. (2010). Практична фонетика китайської мови: навч. посіб. для студентів першого курсу філологічного факультету. Київ: НАККиМ. с.96

Коваль, А.П. (1987). Практична стилістика сучасної української мови [Practical Stylistics of Modern Ukrainian Language]. Київ: Вид-во при Київ. ун-ті ; Видавн. об'єднання «Вища школа».

Ковальчук, В. В. (2005). Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: видавництво "Професіонал".

Кочерган, М. П. (2006). Загальне мовознавство. Київ: видавничий центр «Академія».

Кочерган, М. П. (2001). Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр «Академія». - с.210

Нестеренко, О. О. (2014). "Структурно-фонетичні особливості вигуків сучасної китайської мови." Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література, 1, с.29–30.

Федорова, Л. І. (2007). Лінгвістика тексту: Навч. посібник. Київ: Вид-во Київ. ун-ту. - с. 216

- Badan, L., & Cheng, L. L.-S. (2015). "Exclamatives in Mandarin Chinese." *Journal of East Asian Linguistics*, 24(4), c. 383–413.
- Chao, Y. R. (1968). *A Grammar of Spoken Chinese*. University of California Press.
- Cheng, M. (2008). *A Practical Chinese Grammar for Foreigners*. Beijing: Sinolingua.
- Poggi, I. (2009). "The Language of Interjections." In A. Esposita et al. (Eds.), *Multimodal Signals: Cognitive and Algorithmic Issues* - c. 170-186.
- Li, Jinxi (黎锦熙). (1998). *Xinzhu Guoyu Wenfa 新著国语文法 (New Grammar of Mandarin)*. Beijing: Shangwu Yinshuguan.
- Li, Linding (李临定). (1990). *Xiandai Hanyu Dongci 现代汉语动词 (The Verbs of Contemporary Chinese)*, - c.127-130.
- Liu, Danqing (刘丹青). (2011). "Tancidebenzhi:Daijuci 叹词的本质——代句词 (The Nature of Interjections: Pro-sentences)." *Shijie hanyujiaoxue 世界汉语教学 [Chinese Teaching in the World]*, - c.158.
- Lü, Shuxiang (吕叔湘). (1992). *Zhongguo Wenfa Yaolüe 中国语法要略 (Essentials of Chinese Grammar)*. Beijing.
- Ma, Q. (1988). *Zizhudongcihefeizizhudongci 自主动词和非自主动词 (Volitional verb and non-volitional verb)*. *Zhongguo Yuyan Xuebao 中国语言学报 [Journal of Chinese Linguistics]*, - c.157-180.
- Wang, J. (2004). *Hanyu Shengming fanchou Chulun 汉语生命范畴初论 (The First Analysis of Chinese Vitality Category)*. Shanghai: Huadong Shifan Daxue Chubanshe 上海:华东师范大学出版社, -c.27.
- Wang, C. (Ed.). (1998). *Gaoji Hanyu - Сучасний китайський словник службових слів*. Shanghai: 1998, - c.324 .
- Wang, C., & Li, R. (2007). *现代汉语语法简表 [Modern Chinese Grammar Summary]*. 杭州: 浙江树人大学 [Hangzhou: Zhejiang Shuren University].
- Xing, F. (1997). *汉语语法学 [Chinese Grammar]*. 长春: 东北师范大学出版社 [Changchun: Northeast Normal University Press].

Zhang, B. (2000). 现代汉语语法分析 [Modern Chinese Grammar Analysis]. 上海: 北东师范大学出版社 [Shanghai: Northeast Normal University Press].

Zhang, L. (2007). 汉语语法。一百问 [Chinese Grammar: One Hundred Questions]. 北京: 二外大学 [Beijing: Beijing Second Foreign Studies University].

王力 (1987). 中国语法理论 - Теорія китайської граматики. Тайбей: 1987, -с.374

Zhu, D. (1982). Yufa Jiangyi 语法讲义 (Grammar Notes). Beijing: Shangwu Yinshuguan 北京:商务印书馆.

Zhu, D. (1985). Yufa Dawen 语法答问 (The Questions and Answers of Grammar). Beijing: Shangwu Yinshuguan 北京:商务印书馆 [Beijing: The Commercial Press], - с. 145.

马建忠 (1924). 《马氏通文》. 上海: 1924, -с.83 .王超辰 (Wang Chaochen) (Ред.). (1998). Сучасний китайський словник службових слів. Шанхай: -с.324 .

王璨 (Wang Can)& 李汝河 (Li Ruhe). (2007). Сучасна китайська граматики: Короткий огляд. 杭州: 浙江树人大学出版社,- с. 428 .

Wang Zan & Li Zhuhe (Ред.). (2007). Сучасні дослідження з граматики китайської мови. Ханчжоу: Вид-во Чжецзянського університету Шучжень,- с.428 с.

邢福义 (Xing Fuyi). (1997). Мовознавство китайської мови. 长春: 北东师范大学出版社, с. 488.

张辽如 (Zhang Liaoru). (2007). Граматика китайської мови: 100 питань. 北京: 二外大学,- с. 304

Тан Шяньцзу (汤显祖) (1598). 牡丹亭 (Peony Pavilion).

Гуань Ханьцин (关汉卿) (1320). "鲁斋郎" (Lu Zhai Lang).

Лао Ше (老舍) (1956). "茶馆" (The Teahouse).

Лао Ше (老舍) (1944). "四世同堂" (Four Generations Under One Roof).

Лао Ше (老舍) (1959). "青霞丹雪" (Qingxia Danxue).

关汉卿 (1582). "感天动地窦娥冤" (Gan Tian Dong Di Dou E Yuan).

白仁甫 (1921). 民國十年. 上海錦文堂書局石印本. 《唐明皇秋夜梧桐雨雜劇》.

Wang Ziqiang. (1998)Function Words in Modern Chinese Dictionary. Shanghai, . -
c.324 .